

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

3824 *Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.*

I

La pandèmia de la COVID-19 està comportant una emergència sanitària a escala global. Tal com va declarar l'Organització Mundial de la Salut l'11 de març passat, el brot de la COVID-19 s'ha convertit l'última setmana en una pandèmia. Inicialment localitzat a la regió xinesa de Hubei, durant les últimes setmanes el brot de la COVID-19 s'ha propagat ràpidament per tot el món.

La crisi sanitària s'està transmetent a l'economia i a la societat a una velocitat inusitada, i afecta tant l'activitat productiva com la demanda i el benestar dels ciutadans. L'economia s'està veient afectada per diversos canals, i, atenent l'evolució temporal i geogràfica del brot de la COVID-19, se'n poden distingir alguns factors:

En primer lloc, una afecció inicial concentrada a la Xina, amb un impacte sobre les cadenes de valor global, procedent de la reducció de plantilles i la capacitat de producció en un dels centres logístics principals de caràcter internacional, localitzat a la província de Hubei, a la Xina.

L'extensió a altres països ha accentuat les dificultats en les cadenes de subministraments i també ha afectat la demanda d'exportacions, especialment en el sector turístic, així com les decisions d'inversió dels agents en un entorn d'incertesa elevada.

Més enllà de la caiguda de la demanda externa, les mesures de contenció tenen un impacte directe sobre la demanda i l'activitat econòmica domèstica. El tancament dels col·legis, la suspensió d'actes públics i la prohibició de vols o altres transports tenen un impacte directe sobre la demanda, de nou principalment en el sector del turisme i els serveis conexas, el transport, l'educació i la cultura.

El reforç necessari en les mesures de contenció té com a resultat la disrupció temporal i generalitzada de l'activitat econòmica, accentuat en un context d'alta volatilitat dels mercats financers. Davant la situació d'emergència de salut pública i pandèmia internacional, el Govern va adoptar el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. La contenció de la progressió de la malaltia implica limitacions temporals de la lliure circulació juntament amb la reducció de l'oferta laboral a causa de les mesures de quarantena i contenció. Aquestes circumstàncies es tradueixen en una pertorbació conjunta de la demanda i l'oferta per a l'economia espanyola, que afecta les vendes de les empreses, i genera tensions de liquiditat que podrien derivar en problemes de solvència i pèrdua de llocs de treball si no s'adopten mesures urgents d'estabilització.

En aquest context, la prioritat absoluta en matèria econòmica rau a protegir el teixit productiu i social i donar-hi suport per minimitzar l'impacte i aconseguir que, una vegada finalitzada l'alarma sanitària, es produeixi com més aviat millor un rebot en l'activitat. La pandèmia de la COVID-19 comporta inevitablement un impacte negatiu en l'economia espanyola, la quantificació del qual encara està sotmesa a un nivell elevat d'incertesa. En aquestes circumstàncies, la prioritat consisteix a minimitzar l'impacte social i facilitar que l'activitat es recuperi tan aviat com la situació sanitària millori. L'objectiu és que aquests efectes negatius siguin transitoris i evitar, en darrera instància, que es produeixi un impacte més permanent o estructural a causa d'un cercle viciós de caigudes de la demanda i la producció com les de 2008-2009, amb una sortida massiva de treballadors a la desocupació i un ajust particularment agut per als treballadors temporals i els autònoms.

D'acord amb el que assenyalava la Comissió Europea en la Comunicació del 13 de març, la resposta a aquest desafiament conjunt ha de ser coordinada, amb el suport de les institucions i del pressupost comunitari a les mesures nacionals. La pandèmia de la COVID-19 té una dimensió paneuropea, ja que la seva resolució té externalitats positives per a tots els estats membres. En efecte, la contenció del brot i de les seves conseqüències econòmiques permet evitar-ne l'extensió als països veïns. L'impacte final que la crisi sanitària tingui per a l'economia europea depèn de la coordinació de les autoritats nacionals i comunitàries. Aquestes últimes poden i han de donar suport als esforços individuals mitjançant la flexibilització de la seva normativa fiscal, la mutualització dels costos transitoris i la mobilització de recursos comunitaris.

En particular, la situació generada per l'evolució de la COVID-19 ha comportat la necessitat d'adoptar mesures de contenció extraordinàries per part de les autoritats de salut pública, dins l'escenari actual de contenció reforçada, coordinades en el marc del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut. Aquestes mesures, juntament amb les adoptades per altres països, tenen un impacte econòmic que es projecta en particular sobre determinades empreses i sectors de l'economia espanyola, així com sobre els ciutadans de les zones afectades.

Aquest Reial decret llei de mesures urgents dona resposta a les circumstàncies econòmiques excepcionals assenyalades, se suma a les mesures adoptades en l'àmbit comunitari i completa les preses pel Govern durant les últimes setmanes.

El 10 de març passat, el Govern va adoptar un reial decret llei per disposar que la situació de les persones forçades a romandre al seu domicili per raons sanitàries ha de tenir la consideració d'incapacitat temporal per accident laboral. A més, el 12 de març es va adoptar un altre reial decret llei amb mesures urgents de reforç del sistema sanitari i suport a famílies i a empreses afectades directament, que mobilitza recursos per un import de més de 18.000 milions d'euros, i inclou un reforç del sector sanitari d'aproximadament 3.800 milions d'euros i mesures de liquiditat i reducció de costos de les empreses, especialment petites i mitjanes empreses i autònoms i en el sector turístic. Així mateix, es va reforçar la capacitat de l'Administració de reaccionar davant situacions extraordinàries, i es va agilitar el procediment per a la contractació de tot tipus de béns i serveis que siguin necessaris.

La rapidesa en l'evolució dels fets, a escala nacional i internacional, ha requerit l'adopció del Reial decret 463/2020, de 14 de març, que ha declarat l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, i inclou limitacions a la llibertat de circulació, requisos temporals i prestacions personals obligatòries i mesures de contenció en l'àmbit educatiu, laboral, comercial, recreatiu, o en llocs de culte.

També s'adopten certes mesures dirigides a reforçar el Sistema Nacional de Salut en tot el territori nacional, a l'assegurament del subministrament de béns i serveis necessaris per a la protecció de la salut pública, el proveïment alimentari, el subministrament d'energia elèctrica, productes derivats del petroli i gas natural i certes mesures també en matèria de transports. Finalment, s'acorda la suspensió de terminis processals i administratius.

En el context actual, aquest Reial decret llei amplia les mesures ja preses amb un paquet econòmic i social d'un abast i una magnitud grans, amb l'objectiu de contribuir a evitar un impacte econòmic prolongat més enllà de la crisi sanitària, i dona prioritat a la protecció de les famílies, els autònoms i les empreses afectades més directament.

En concret, les mesures adoptades en aquest Reial decret llei estan orientades a un triple objectiu: primer, reforçar la protecció dels treballadors, les famílies i els col·lectius vulnerables; segon, donar suport a la continuïtat en l'activitat productiva i el manteniment de l'ocupació, i tercer, reforçar la lluita contra la malaltia.

En efecte, més enllà de les mesures específiques de suport als ciutadans i les famílies afectats per aquesta situació excepcional, és necessari adoptar mesures que proporcionin la flexibilitat necessària per a l'ajust temporal de les empreses amb la finalitat d'afavorir el manteniment de l'ocupació i reforçar la protecció dels treballadors afectats directament.

Les setmanes pròximes, moltes empreses s'han d'enfrontar amb tensions de liquiditat importants derivades d'una caiguda de les seves vendes, procedents tant d'una menor

demanda com de la interrupció de la producció, per exemple, per la falta de subministraments o per la rescissió de determinats contractes. Per tant, es fa indispensable adoptar determinades mesures per reforçar la liquiditat del teixit productiu i evitar la sortida del mercat d'empreses solvents afectades negativament per aquesta situació transitòria i excepcional.

D'aquesta manera, aquest Reial decret llei s'estructura en 5 capítols, 43 articles, 9 disposicions addicionals, 3 disposicions transitòries, 10 disposicions finals i 1 annex.

II

El capítol I articula una sèrie de mesures de suport a treballadors, famílies i col·lectius vulnerables, que es veuen afectats particularment per les circumstàncies actuals i, per això, mereixen una atenció destacada en aquest Reial decret llei. Així, s'hi adopten mesures per garantir l'assistència a domicili de les persones dependents, per ampliar la protecció en l'àmbit energètic i de subministrament d'aigua, així com en la prestació dels serveis de telecomunicacions. També s'hi reforça la protecció dels treballadors autònoms i s'hi disposa una moratòria en el pagament de les quotes hipotecàries dels col·lectius particularment vulnerables.

En primer lloc, es reforça en 300 milions d'euros el pressupost del Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030 per finançar un Fons social extraordinari per fer front a les conseqüències socials de la COVID-19 mitjançant transferències a les autoritats competents de les comunitats autònomes, Ceuta i Melilla per finançar les prestacions bàsiques dels serveis socials corresponents.

El Reial decret llei estableix, en segon lloc, que les corporacions locals disposen d'una quantitat de la mateixa quantia del superàvit de l'exercici 2019 per finançar les ajudes econòmiques i totes les prestacions de serveis gestionades pels serveis socials d'atenció primària i atenció a la dependència que recull l'Acord del Consell Territorial de Serveis Socials i del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, de 16 de gener de 2013, que recull el Catàleg de referència de serveis socials.

En tercer lloc, s'amplia la cobertura de col·lectius vulnerables en l'àmbit del subministrament de serveis públics essencials, en particular en l'àmbit de l'aigua, el gas natural i l'electricitat, i es congelen els preus corresponents als gasos líquuats del petroli. El servei de subministrament domiciliari d'aigua potable per al consum humà és un servei essencial que ha de quedar garantit, especialment, en les circumstàncies actuals. A aquest efecte, s'impossibilita el tall de subministrament d'aigua per incompliment de contracte als consumidors que tinguin la condició de vulnerables, entenent per tals els que tenen aquesta condició de conformitat amb la normativa en matèria del sector elèctric. Aquesta mesura s'aplica igualment als consumidors de gas natural.

Així mateix, en aquestes circumstàncies, els subministraments energètics adquireixen, si és possible, una naturalesa encara més essencial, especialment per als consumidors més vulnerables.

Per això, per evitar que els beneficiaris del bo social elèctric deixin de percebre els descomptes i beneficis que preveu la normativa, en cas que esgotin el termini de vigència de dos anys que preveu la normativa vigent, es prorroga de manera automàtica el termini de vigència esmentat fins al 15 de setembre de 2020. A més, se suspèn la revisió per als tres bimestres següents dels preus màxims de venda al públic, abans d'impostos, dels gasos líquuats del petroli envasats, per evitar-ne l'alça del preu.

En quart lloc, amb la finalitat d'executar les mesures de contenció que preveu la normativa aplicable, i garantir al mateix temps la continuïtat de l'activitat empresarial i les relacions laborals, es prioritzen els sistemes d'organització que permetin mantenir l'activitat per mecanismes alternatius, particularment per mitjà del treball a distància, i s'han de facilitar les mesures oportunes per fer-lo possible. Per fer-ho, s'han de facilitar els tràmits que preveu la normativa aplicable i s'ha de posar en marxa un programa de finançament del material corresponent mitjançant l'activació d'ajudes i crèdits per a pimes dins del programa Accelera Pime de l'empresa pública Red.es.

Les recomanacions de les autoritats sanitàries dirigides a reduir l'expansió de la COVID-19 han posat de manifest els beneficis de la modalitat del treball no presencial, en els llocs en què és possible, per la seva capacitat potencial de reduir la probabilitat d'exposició i contagi de la COVID-19.

Gràcies a les eines informàtiques i digitals, es poden dur a terme les tasques laborals diàries des de dispositius connectats a Internet, incloent-hi les reunions en línia, les trucades «virtuals» via veu, les videoconferències o l'enviament de documents interns.

Per a les empreses i els llocs en què la modalitat del treball no presencial no estava implementada amb anterioritat, la urgència de la situació actual d'excepcionalitat exigeix una relaxació d'aquestes obligacions, amb caràcter temporal i exclusivament als efectes de respondre a les necessitats sanitàries de contenció vigents actualment.

Així mateix, en cinquè lloc, s'estableixen mesures per afavorir la conciliació laboral, mitjançant el dret dels treballadors per compte d'altri que acreditin deures de cura a persones dependents per les circumstàncies excepcionals relacionades amb la prevenció de l'extensió de la COVID-19 a accedir a l'adaptació o la reducció de la seva jornada, amb la disminució proporcional consegüent del salari. És imprescindible evitar l'aplicació de sancions per falta d'assistència de la persona treballadora al treball davant la necessitat d'atendre la cura de persones a càrrec seu, multiplicades en la situació actual davant el tancament de diversos establiments públics o concertats, com ara centres escolars, residències de gent gran o centres de dia.

A aquests efectes, s'ha de recordar que, malgrat la derogació recent de l'article 52 d) del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, la falta d'assistència injustificada és causa d'acomiadament disciplinari, de conformitat amb l'article 54.1 del cos legal esmentat. És obligat, per tant, configurar les garanties necessàries perquè les persones que es vegin en la situació esmentada puguin atendre les seves obligacions personals de cura sense veure's afectades negativament en l'àmbit laboral.

Es procedeix, en aquest context, a definir la situació que justifica l'absència, i s'estableixen drets alternatius com és el dret d'adaptació, davant l'absència durant tota la jornada, susceptibles de generar menys efectes adversos tant en la persona treballadora com en la mateixa empresa.

Aquesta configuració beneficiosa per a la persona treballadora és consegüent amb el fet que no ha de percebre cap retribució ni prestació durant la situació d'emergència. Això implica que ha de tendir a sol·licitar preferentment l'adaptació de la jornada, que li permet mantenir el treball i la seva retribució, o reduccions d'intensitat baixa als efectes de perdre la mínima quantia retributiva.

Una de les qüestions principals que aquest fenomen està posant de manifest és la necessitat d'assegurar que les empreses estan preparades per actuar en un entorn digital. Per això, és essencial fer un esforç decidit per la preparació i dotació de les pimes per al desenvolupament digital. Especialment rellevant en aquest context és la dotació de solucions de teletreball i la compra i el lloguer d'equipament i serveis per a la digitalització. Per a això, es disposen diverses mesures de suport a les pimes des del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital amb el programa Accelera Pime, a fi d'articular un conjunt d'iniciatives en col·laboració amb el sector privat de suport a les pimes en el curt i mitjà termini a través de l'entitat Red.es. Destaca la creació del portal Accelera Pime, l'ampliació de la xarxa d'oficines de transformació digital, la posada en marxa del programa Accelera Pime-Talent amb col·laboració de la Cambra de Comerç i altres agents públics i privats, d'assessorar i formar les pimes en aquestes matèries, així com la creació d'una línia d'ajudes a les pimes tecnològiques per donar suport als seus esforços d'R+D+I. Així mateix, es preveu dotar les empreses d'un finançament de fins a 200 milions d'euros a través de l'Institut de Crèdit Oficial per atendre les necessitats financeres de les pimes en les seves activitats i inversions, per a la compra i el lloguer d'equipament i serveis per a la digitalització entre d'altres i, en particular, per a la dotació de solucions de treball no presencial.

Aquest Reial decret llei adopta una mesura de caràcter urgent dirigida a assegurar la protecció dels deutors hipotecaris en situació de vulnerabilitat després de l'aprovació del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. L'atenció de totes les persones en condicions de vulnerabilitat és una de les prioritats estratègiques del Govern, i en les circumstàncies actuals han de ser un col·lectiu protegit especialment.

Per això és d'una importància especial garantir el dret a l'habitatge als deutors hipotecaris en situació de vulnerabilitat especial que vegin reduïts els seus ingressos com a conseqüència de la crisi sanitària de la COVID-19. Anteriorment, el Reial decret 1975/2008, de 28 de novembre, sobre les mesures urgents que s'han d'adoptar en matèria econòmica, fiscal, d'ocupació i d'accés a l'habitatge; el Reial decret llei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos, i la Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social, modificada recentment pel Reial decret llei 6/2020, de 10 de març, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en l'àmbit econòmic i per a la protecció de la salut pública, ja havien establert mesures de protecció als deutors hipotecaris. L'experiència acumulada després de la crisi financera de 2008 aconsella ampliar significativament la protecció a aquest col·lectiu perquè puguin accedir a una moratòria en el pagament de les seves hipoteques i evitar la pèrdua dels seus habitatges. Addicionalment, aquesta mesura també beneficia les entitats financeres en la mesura que ajuda a contenir la morositat en una situació extraordinària, com l'actual.

En sisè lloc, es posa l'accent en la casuística dels autònoms, afectats particularment per la situació actual, i es crea una prestació extraordinària per cessament d'activitat, que cobreix la finalització de l'activitat provocada per una situació en tot cas involuntària.

En setè lloc, s'estableixen certes mesures també en matèria de telecomunicacions que, a més d'estar constituïdes per xarxes i serveis que legalment han estat qualificades d'interès general, presenten un caràcter transversal indubtable per a la realització d'un nombre creixent d'activitats econòmiques, socials i ciutadanes, fins al punt que moltes d'aquestes activitats requereixen en l'actualitat l'ús imprescindible de les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques.

Aquest caràcter cada vegada més imprescindible i estratègic que revesteixen les xarxes i els serveis de comunicacions electròniques es fa més patent encara en situacions tan excepcionals i extraordinàries com les esdevingudes per la crisi sanitària ocasionada pel virus de la COVID-19 i la declaració recent de l'estat d'alarma.

Així, el treball no presencial es configura com un instrument de primer ordre per poder conjugar les mesures necessàries d'aïllament i contenció de la propagació del virus i, al mateix temps, garantir la continuïtat en l'exercici de nombroses activitats empresarials, econòmiques i socials. Per permetre el treball no presencial, és imprescindible disposar d'unes xarxes de telecomunicacions modernes, fixes i mòbils, que garanteixin la connectivitat i el manteniment de la qualitat oportuna per gestionar tot el trànsit incremental que es genera en aquestes situacions tan excepcionals a través de la connectivitat esmentada.

A Espanya es disposa d'aquestes xarxes de comunicacions electròniques modernes i avançades, tant fixes com mòbils, i a través d'aquestes xarxes s'estan prestant múltiples i diversos serveis i activitats, ja no només de treball no presencial, sinó també per a la realització d'activitats d'Administració electrònica, activitats comercials o d'oci, entre moltes d'altres.

Per garantir que els ciutadans, en les situacions de contenció i de mobilitat reduïda que ha comportat la declaració esmentada de l'estat d'alarma, puguin seguir accedint a aquests serveis i activitats, és imprescindible assegurar el manteniment de la connectivitat i que els serveis de comunicacions electròniques els continuïn prestant els operadors, almenys, en les mateixes condicions que en l'actualitat.

Per això, s'estableix la mesura que, mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, els operadors de telecomunicacions han de mantenir els serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic contractats pels seus clients, de manera que no els

poden suspendre o interrompre, encara que aquesta possibilitat consti en els contractes de serveis subscrits entre operadors i consumidors.

Així mateix, s'estableixen determinades mesures per garantir la prestació del servei universal de telecomunicacions. En particular, i mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, el proveïdor de serveis de comunicacions electròniques designat per a la prestació del servei universal de telecomunicacions ha de garantir la prestació dels elements que integren el servei universal de telecomunicacions i ha de mantenir, com a mínim, el conjunt de beneficiaris actuals, així com la qualitat de la prestació del conjunt de serveis que integren el servei universal esmentat, amb una referència especial a la prestació del servei d'accés funcional a Internet i a les condicions d'assequibilitat del servei universal de telecomunicacions.

D'altra banda, i a fi d'evitar que els ciutadans s'hagin de desplaçar físicament a centres d'atenció presencial a clients dels operadors de telecomunicacions o que aquests hagin de dur a terme intervencions físiques als domicilis dels clients, s'estableixen determinades limitacions a la subscripció de serveis de comunicacions electròniques que requereixin portabilitat numèrica, de manera que, mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, se suspeneixen totes les operacions de portabilitat de numeració fixa i mòbil que no estiguin en curs, excepte en casos excepcionals de força major.

En últim lloc, als efectes de poder garantir el compliment per part dels consumidors del que preveu l'article 7 del Reial decret 467/2020, de 14 de març, i que limita la seva llibertat de circulació i, per tant, els seus desplaçaments i en coherència amb la interrupció de terminis processals i administratius que preveuen les disposicions addicionals segona i tercera, es decreta la mesura excepcional d'interrupció dels terminis de devolució dels productes comprats per qualsevol modalitat, presencial o en línia. Atès que el dret de desistiment dels consumidors respecte de productes adquirits sol estar subjecte a un límit temporal, s'han d'interrompre els terminis de devolució per garantir que el puguin exercir sense contravenir al Reial decret 463/2020.

III

El capítol II estableix les mesures de flexibilització dels mecanismes d'ajust temporal d'activitat per evitar acomiadaments.

Les mesures adoptades en matèria de suspensió temporal de contractes i reducció temporal de la jornada (ERTO) persegueixen evitar que una situació conjuntural com l'actual tingui un impacte negatiu de caràcter estructural sobre l'ocupació. En vista de l'experiència internacional, aquest tipus de mesures que tenen per objectiu la flexibilització i l'agilitat dels procediments de regulació d'ocupació i la millora de la cobertura, tant per als treballadors com per als empresaris, contribueix a minorar l'impacte negatiu sobre l'ocupació i l'activitat econòmica, atès que es prioritza el manteniment de l'ocupació sobre l'extinció dels contractes.

Per això, en primer lloc, s'especifica que les pèrdues d'activitat conseqüència de la COVID-19 han de tenir la consideració de força major als efectes de la suspensió dels contractes o la reducció de la jornada i s'agilita la tramitació dels procediments de regulació d'ocupació, tant per força major com per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció.

Així mateix, davant la situació extraordinària de gravetat, en aquest Reial decret llei es reforça la cobertura als treballadors afectats per un ERTO, i se'ls possibilita que tinguin accés a la prestació contributiva per desocupació, encara que no tinguin el període de cotització necessari per tenir-hi accés, i, addicionalment, que el període de la suspensió del contracte o la reducció de la jornada durant el qual estiguin percebent aquesta prestació no els computi als efectes de consumir els períodes màxims de percepció establerts legalment. En circumstàncies normals, durant un ERTO el treballador pot accedir a la prestació contributiva per desocupació si té el període de cotització necessari per tenir-hi accés, i, a més, aquest període li computa a l'efecte dels períodes màxims de percepció de la prestació.

Per la seva banda, amb l'objectiu d'alleugerir els costos en què incorren les empreses, en els casos de força major que regula aquest Reial decret llei, una altra de les novetats incorporades és l'exoneració a les empreses del pagament del 75% de l'aportació empresarial a la Seguretat Social, i aquesta exoneració assoleix el 100% de la quota quan es tracti d'empreses de menys de 50 treballadors, sempre que aquestes es comprometin a mantenir l'ocupació. Fins ara, només en els casos en què la força major derivi d'esdeveniments catastròfics naturals que comportin la destrucció total o parcial de l'empresa o el centre de treball i impedeixin la continuïtat de l'activitat, l'empresari es podia exonerar del pagament de les cotitzacions a la Seguretat Social. Així, juntament amb l'ajornament bonificat d'impostos que incorpora el Reial decret llei 7/2020, de 12 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per respondre a l'impacte econòmic de la COVID-19, es contribueix a reduir el cost de manteniment de les empreses afectades greument per la paralització de l'activitat econòmica amb motiu de la COVID-19.

D'aquesta manera, a més d'alleujar els costos en què incorren les empreses, s'incentiva el manteniment del capital humà ja format. És a dir, es recuperen els treballadors que tenen la formació per a l'activitat en qüestió i que coneixen l'empresa.

IV

El capítol III estableix diverses mesures de garantia de liquiditat per sostenir l'activitat econòmica davant les dificultats transitòries conseqüència de la situació generada per la COVID-19.

En primer lloc, amb la finalitat de fomentar els objectius anteriors, aquesta norma preveu l'aprovació d'una línia d'aval a compte de l'Estat per a empreses i autònoms de fins a 100.000 milions d'euros, que cobreixi tant la renovació de préstecs com nou finançament per entitats de crèdit, establiments financers de crèdit, entitats de diner electrònic i entitats de pagaments, per atendre les seves necessitats derivades, entre d'altres, de la gestió de factures, la necessitat de circulat o altres necessitats de liquiditat, incloent-hi les derivades de venciments d'obligacions financeres o tributàries, per facilitar el manteniment de l'ocupació i pal·liar els efectes econòmics de la COVID-19. El Consell de Ministres ha d'establir les condicions i els requisits aplicables perquè la línia estigui operativa de manera immediata.

Així mateix, com a complement de la mesura anterior, es permet ampliar la capacitat d'endeutament net de l'Institut de Crèdit Oficial en la Llei de pressupostos de l'Estat en 10.000 milions d'euros, per facilitar immediatament liquiditat addicional a les empreses, especialment a les pimes i als autònoms, a través de les línies de l'ICO de finançament ja existents. D'aquesta manera, l'Institut de Crèdit Oficial ha d'adoptar totes les mesures necessàries per ampliar el finançament disponible i millorar l'accés al crèdit de les empreses, sense posar en risc l'equilibri financer necessari de l'Institut de Crèdit Oficial.

Amb la finalitat de reforçar la liquiditat de les empreses exportadores, es reforça la capacitat de la CESCE per a l'augment de la cobertura a compte de l'Estat de les seves garanties.

En tercer lloc, s'agiliten els tràmits duaners d'importació en el sector industrial. Un dels riscos més importants en aquest moment és que es pugui veure afectada la cadena de subministraments de mercaderies procedents de països tercers i, en menor mesura, la paralització d'exportacions pel tancament de dependències i d'administracions de duanes i impostos especials perquè algun o diversos dels seus funcionaris es vegin afectats per la COVID-19 i calgui prendre les mesures previstes per a aquest cas.

La solució d'aquest problema potencial consisteix a atribuir al titular del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària la competència per acordar que el despatx duaner, de manera excepcional per necessitats de servei derivades de la situació actual, es dugui a terme a través de les aplicacions informàtiques existents per al despatx duaner sense la necessitat que les modifiqui qualsevol òrgan o funcionari de l'àrea de duanes i impostos especials.

Respecte a les dificultats que la situació excepcional generada per la COVID-19 pot comportar per als obligats tributaris amb vista a complir certes obligacions tributàries i

tràmits en procediments de caràcter tributari, fonamentalment per atendre requeriments i formular al·legacions en termini en procediments d'aplicació dels tributs, sancionadors tributaris i alguns de revisió en matèria tributària, és aconsellable flexibilitzar els terminis de què disposa el contribuent per afavorir el seu dret a al·legar i provar i facilitar el compliment del deure de col·laborar amb l'Administració tributària de l'Estat i d'aportar els documents, les dades i la informació de transcendència tributària de què es tracti. A aquest efecte, s'ha tingut en compte el que es disposa sobre suspensió de terminis administratius per a l'àmbit dels procediments d'entitats del sector públic a què es refereix la disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, de 20 de març, de declaració de l'estat d'alarma per a la gestió de la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, si bé amb un àmbit especial i més concret, el de certs procediments tributaris, i amb un horitzó temporal a favor de l'obligat que pot superar el de vigència inicial de l'estat d'alarma.

Per aquesta mateixa raó, a fi de facilitar el pagament dels deutes tributaris, es flexibilitzen els terminis per al pagament, tant en el període voluntari com en el període executiu, així com el pagament derivat dels acords d'ajornament i fraccionament.

A més, per garantir la tramitació adequada dels procediments ordinaris iniciats en el si de la Direcció General del Cadastre i garantir l'atenció als actes de tràmit ja dictats a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei o que es dictin des d'aleshores, s'amplia amb caràcter general el termini de contestació als requeriments formulats per aquest centre directiu.

En quart lloc, s'estableixen mesures per evitar els efectes negatius sobre l'ocupació i la viabilitat empresarial derivats de la suspensió de contractes públics, impeding la resolució de contractes públics per part de totes les entitats que integren el sector públic, i per evitar que la COVID-19 i les mesures adoptades per l'Estat, les comunitats autònomes o les entitats que integren l'Administració local i tots els seus organismes públics i entitats de dret públic tinguin un impacte estructural negatiu sobre aquesta part del teixit productiu.

Per evitar que la COVID-19 i les mesures adoptades per l'Estat, les CA o l'Administració local per combatre'l puguin donar lloc a la resolució de contractes del sector públic, es preveu un règim específic de suspensió d'aquests.

Finalment, s'incorpora en aquest capítol una disposició que permeti facilitar que, de manera voluntària, els prestataris de crèdits financers concedits a titulars d'explotacions agràries afectats per la sequera de l'any 2017 a l'empara de l'Ordre AAA/778/2016, de 19 de maig (convocatòria de 2017), l'Ordre APM/728/2017, de 31 de juliol, i l'Ordre APM/358/2018, de 2 d'abril, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions públiques destinades a l'obtenció d'aval de la Societat Anònima Estatal de Caució Agrària, acordin amb les entitats financeres prolongar fins a un any, que pot ser de carència, el període d'amortització dels préstecs subscrits. Aquesta mesura serveix per assegurar el sosteniment de les explotacions que s'hagin acollit a aquest tipus de préstecs, de manera que les circumstàncies especials que ara passen no posin en perill la seva viabilitat futura, i es dona un any de marge addicional per a la devolució de l'import degut, sigui mitjançant una carència addicional o bé reprogramant les devolucions.

V

El capítol IV estableix mesures de suport a la recerca sobre la COVID-19.

La lluita contra la COVID-19 segueix sent un objectiu prioritari de l'acció de Govern, i es fomenta la recerca sobre la malaltia per al desenvolupament de medicaments eficaços i vacunes, que ajudin a contenir l'impacte de brots futurs. El control efectiu de la pandèmia és el primer element determinant per minimitzar-ne l'impacte econòmic. Un control efectiu s'ha de fer no solament mitjançant el reforç de les mesures de contenció, sinó també amb el foment de la recerca de base sobre la malaltia, i tractant d'anticipar-s'hi i desenvolupar tractaments i vacunes que impedeixin nous escenaris de contagis generalitzats.

Per fer-ho, s'estableixen mesures extraordinàries en l'àmbit laboral per a les entitats públiques integrants del Sistema Espanyol de Ciència, Tecnologia i Innovació que hagin de desplegar mesures excepcionals en l'àmbit de la gestió de l'emergència sanitària causada pel coronavirus de la COVID-19.

En aquest sentit, s'habilita la possibilitat d'establir jornades laborals extraordinàries, sense subjecció a les regles generals sobre la jornada i els horaris del personal al servei de les administracions públiques, per al personal funcionari i laboral al servei de les entitats públiques integrants del Sistema Espanyol de Ciència, Tecnologia i Innovació i que sigui imprescindible per a l'atenció millor de les obligacions en matèria científica, de recerca i innovació, així com de gestió dels serveis mínims que siguin necessaris per donar lloc al compliment de les obligacions i competències dels organismes i el departament ministerial esmentats, amb la contraprestació retributiva corresponent que sigui procedent.

En l'àmbit pressupostari, per donar compliment a aquestes mesures específiques en l'àmbit del Ministeri de Ciència i Innovació i dels organismes públics de recerca de l'Administració General de l'Estat, no s'han d'aplicar els límits i requeriments que estableixen els apartats sisè i setè de l'Acord del Consell de Ministres de 27 de desembre de 2019, pel qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga per al 2020 dels pressupostos generals de l'Estat vigents l'any 2019, se'n formalitza la distribució per seccions i s'aproven mesures per reforçar el control de la despesa pública, als expedients de despesa necessaris per a la gestió de l'emergència sanitària causada pel coronavirus de la COVID-19.

S'autoritzen igualment mitjançant aquest Reial decret llei una sèrie de crèdits extraordinaris en el pressupost del Ministeri de Ciència i Innovació, a fi de poder dotar el Consell Superior d'Investigacions Científiques i l'Institut de Salut Carles III dels recursos pressupostaris necessaris als efectes de fer front als reptes científics i de recerca derivats de l'emergència sanitària provocada pel coronavirus de la COVID-19.

Als efectes de garantir l'agilitat necessària en els procediments de concessió d'ajudes públiques en el marc de la recerca científica i tècnica necessària per abordar l'emergència sanitària, s'exceptua d'aplicació el que disposa la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, a les disposicions dineràries efectuades per l'Institut de Salut Carles III o el Consell Superior d'Investigacions Científiques i que s'efectuïn a favor de persones públiques o privades, nacionals o estrangeres, sense contraprestació directa dels beneficiaris.

També s'articula a través d'aquesta norma l'autorització per a la realització de qualsevol activitat d'alliberament voluntària i utilització confinada amb organismes modificats genèticament, presentada o que es presenti d'acord amb la Llei 9/2003, de 25 d'abril, per la qual s'estableix el règim jurídic de la utilització confinada, l'alliberament voluntari i la comercialització d'OMG, sempre que tinguin per objecte o se'n demostrï la utilitat per prevenir, combatre o contenir l'epidèmia de coronavirus provocada pel virus SARS-CoV-2019 (SARS-2), sense necessitat d'esperar la finalització del termini de comunicació i informació pública, en els casos en què sigui preceptiu, d'acord amb el que preveu el Reial decret 178/2004, de 30 de gener, pel qual s'aprova el Reglament general per al desplegament i l'execució de la Llei 9/2003, de 25 d'abril.

Finalment, es procedeix mitjançant aquest Reial decret llei a la modificació del Fons de provisions tècniques associades a la Xarxa Cervera R+D+I, als efectes de permetre el finançament de projectes d'R+D+I empresarial de pimes i empreses de mitjana capitalització, mitjançant ajudes instrumentades a través de préstecs gestionats pel Centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial (CDTI).

VI

Finalment, el capítol V estableix mesures addicionals per permetre una resposta adequada a la situació excepcional, entre les quals destaca un règim particular per a la subscripció de convenis de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, relacionats en l'àmbit de la gestió de l'emergència sanitària causada pel coronavirus de la COVID-19.

S'estableix una sèrie de mesures extraordinàries aplicables al funcionament dels òrgans de govern de les persones jurídiques de dret privat i igualment s'estableix una sèrie de mesures extraordinàries aplicables al funcionament dels òrgans de govern de les societats anònimes cotitzades. D'altra banda, s'interromp el termini que fixa la Llei 22/2003,

de 9 de juliol, concursal, perquè el deutor que es trobi en estat d'insolvència no tingui el deure de sol·licitar la declaració de concurs.

Les disposicions addicionals segona, tercera i quarta del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, preveuen la suspensió dels terminis administratius, dels terminis processals i dels terminis de prescripció i caducitat de qualsevol accions i drets.

No obstant això, per a la plena salvaguarda dels drets dels ciutadans, es fa necessari suspendre el termini de caducitat dels assentaments registrals fins que es pugui proveir allò necessari per a la inscripció, pròrroga o cancel·lació corresponent, mesura que introdueix aquest Reial decret llei.

Les modificacions de la Llei reguladora del Centre Nacional d'Intel·ligència i de la Llei de la ciència, la tecnologia i la innovació, que s'operen per mitjà de les disposicions finals segona i tercera d'aquest Reial decret llei, no es poden aprovar mitjançant el procediment ordinari de tramitació parlamentària, ja que això implicaria que, fins a l'aprovació d'aquestes reformes legislatives, l'estructura d'òrgans col·legiats del Govern no estaria en condicions d'exercir les seves funcions d'acord amb les necessitats organitzatives apreciades en el moment actual per la Presidència del Govern, motiu que justifica la necessitat extraordinària i urgent de la situació i la connexió amb aquesta de les mesures adoptades.

L'impacte recent de la crisi global desencadenada per la COVID-19 sobre els mercats borsaris mundials implica una amenaça certa per a les empreses espanyoles cotitzades, però també per a les no cotitzades que estan veient minvat el seu valor patrimonial, moltes de les quals dels sectors estratègics de la nostra economia, que es llancin operacions d'adquisició d'aquestes empreses per part d'inversors estrangers.

Tot això explica la necessitat extraordinària i urgent d'emprendre amb urgència la modificació del model actual de control de les inversions estrangeres per introduir-hi mecanismes d'autorització *ex ante* de les inversions esmentades.

En conseqüència, la disposició final quarta d'aquest Reial decret llei modifica la Llei 19/2003, de 4 de juliol, sobre règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior, i hi afegeix un nou article 7 bis. En aquest nou article s'estableix que les IED, això és, les efectuades per inversors residents en països de fora de la Unió Europea i de l'Associació Europea de Lliure Comerç, queden suspeses per motius de seguretat pública, ordre públic i salut pública, en els sectors estratègics principals del nostre país, quan com a conseqüència de la inversió l'inversor passi a tenir una participació igual o superior al 10 per 100 del capital social de la societat espanyola, o quan com a conseqüència de l'operació societària, l'acte o el negoci jurídic es prengui el control de l'òrgan d'administració de la societat espanyola. Així mateix, queden suspeses les inversions que, si es donen les circumstàncies abans assenyalades de participació en el capital social i presa de control, procedeixin d'empreses públiques o de control públic o de fons sobirans de països tercers.

Finalment, es procedeix mitjançant aquest Reial decret llei a la modificació del Fons de provisions tècniques associades a la Xarxa Cervera R+D+I, als efectes de permetre el finançament de projectes d'R+D+I empresarial de pimes i empreses de mitjana capitalització, mitjançant ajudes instrumentades a través de préstecs gestionats pel Centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial (CDTI).

VII

L'adopció de mesures de caràcter econòmic mitjançant un reial decret llei ha estat avalada pel Tribunal Constitucional sempre que hi concorren una motivació explícita i raonada de la necessitat –entenen per tal que la conjuntura econòmica exigeix una resposta ràpida– i la urgència –assumint com a tal que la dilació en el temps de l'adopció de la mesura de què es tracti mitjançant una tramitació pel curs normatiu ordinari podria generar algun perjudici.

El reial decret llei constitueix un instrument lícit constitucionalment, sempre que el fi que justifica la legislació d'urgència sigui, tal com ha exigint reiteradament el nostre Tribunal Constitucional (sentències 6/1983, de 4 de febrer, F 5; 11/2002, de 17 de gener, F 4;

137/2003, de 3 de juliol, F 3, i 189/2005, de 7 juliol, F 3), subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals, que per raons difícils de preveure requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el que requereixen la via normal o el procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, més quan la determinació del procediment no depèn del Govern.

Sens dubte, la situació que afronta el nostre país per la declaració d'emergència de salut pública d'importància internacional, unida a la declaració recent de l'estat d'alarma, generen la concurrència de motius que justifiquen la necessitat extraordinària i urgent d'adoptar diverses mesures. En l'escenari actual de contenció i prevenció de la COVID-19 és urgent i necessari tallar l'epidèmia i evitar-ne la propagació per protegir la salut pública a la vegada que s'adopten mesures de contingut econòmic per afrontar-ne les conseqüències.

Així mateix, la necessitat extraordinària i urgent d'aprovar aquest Reial decret llei s'inscriu en el judici polític o d'oportunitat que correspon al Govern (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 142/2014, d'11 de setembre, FJ 3), i aquesta decisió, sens dubte, implica una ordenació de prioritats polítiques d'actuació (STC de 30 de gener de 2019, Recurs d'inconstitucionalitat núm. 2208-2019), centrades en el compliment de la seguretat jurídica i la salut pública. Els motius d'oportunitat que s'acaben d'exposar demostren que, en cap cas, aquest Reial decret llei no constitueix un supòsit d'ús abusiu o arbitrari d'aquest instrument constitucional (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 100/2012, de 8 de maig, FJ 8; 237/2012, de 13 de desembre, FJ 4; 39/2013, de 14 de febrer, FJ 5). Al contrari, totes les raons exposades justifiquen àmpliament i raonadament l'adopció d'aquesta norma (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 111/1983, de 2 de desembre, FJ 5; 182/1997, de 20 d'octubre, FJ 3).

Cal assenyalar també que aquest Reial decret llei no afecta l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

Aquest Reial decret llei respon als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència, tal com exigeix la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. A aquests efectes, es posa de manifest el compliment dels principis de necessitat i eficàcia, atès l'interès general en què es fonamenten les mesures que s'hi estableixen, i el reial decret llei és l'instrument més immediat per garantir-ne la consecució. La norma és concorde amb el principi de proporcionalitat, ja que conté la regulació imprescindible per a la consecució dels objectius esmentats prèviament. Igualment, s'ajusta al principi de seguretat jurídica, i és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic. Quant al principi de transparència, la norma està exempta dels tràmits de consulta pública, audiència i informació pública que no són aplicables a la tramitació i l'aprovació de decrets llei. Finalment, en relació amb el principi d'eficiència, en aquest Reial decret llei s'ha procurat que la norma generi les mínimes càrregues administratives per als ciutadans.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta de la vicepresidenta tercera del Govern i ministra d'Afers Econòmics i Transformació Digital, i dels ministres d'Hisenda, de l'Interior, de Treball i Economia Social, d'Indústria, Comerç i Turisme, per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, de Sanitat, de Drets Socials i Agenda 2030, de Ciència i Innovació, de Consum, d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 17 de març de 2020,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Mesures de suport als treballadors, les famílies i els col·lectius vulnerables

I

Article 1. *Concessió d'un suplement de crèdit en el pressupost del Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030 per finançar un Fons social extraordinari destinat exclusivament a les conseqüències socials de la COVID-19.*

1. S'autoritzen l'aplicació del Fons de contingència i la concessió d'un suplement de crèdit en el Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030, per un import de 300.000.000 euros, en l'aplicació pressupostària 26.16.231F.453.07 «Protecció a la família i atenció a la pobresa infantil. Prestacions bàsiques de serveis socials».

El finançament d'aquest suplement de crèdit es fa de conformitat amb l'article 50 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

2. Amb càrrec al suplement de crèdit, s'han d'efectuar les transferències corresponents a les comunitats autònomes, Ceuta i Melilla per finançar les prestacions bàsiques dels serveis socials de les comunitats autònomes, les diputacions provincials, o les corporacions locals, que tinguin per objecte exclusivament fer front a situacions extraordinàries derivades de la COVID-19. Aquest Fons es pot destinar al finançament de projectes i les contractacions laborals necessàries per al desplegament de les prestacions següents:

a) Reforçar els serveis de proximitat de caràcter domiciliari per garantir les cures, el suport, la vinculació a l'entorn, la seguretat i l'alimentació, especialment els adreçats a persones grans, amb discapacitat o en situació de dependència, i així es compensa el tancament de menjadors, centres de dia, centres ocupacionals i altres serveis similars, considerant el risc més gran que assumeixen aquestes persones en cas de contagi. Aquests serveis comprenen l'ajuda a domicili en totes les seves modalitats i qualsevol altre de naturalesa anàloga que es presti al domicili de la persona usuària.

b) Incrementar i reforçar el funcionament dels dispositius de teleassistència domiciliària de manera que incrementin el ritme de contactes de verificació i la vigilància de la població beneficiària del servei esmentat.

c) Traslladar a l'àmbit domiciliari, quan es consideri necessari, els serveis de rehabilitació, teràpia ocupacional, serveis d'higiene, i altres de similars, considerant la suspensió d'atenció diürna en centres.

d) Reforçar els dispositius d'atenció a persones sense sostre, amb el personal i els mitjans materials adequats, assegurar que tant elles com els qui les atenen estiguin protegits degudament i possibilitar l'ampliació, tant en el temps d'estada com en la intensitat, d'aquests.

e) Reforçar les plantilles de centres de serveis socials i centres residencials en cas que sigui necessari dur a terme substitucions per prevenció, per contagi o per prestació de nous serveis o sobrecàrrega de la plantilla.

f) Adquirir mitjans de prevenció (EPI).

g) Ampliar la dotació de les partides destinades a garantir ingressos suficients a les famílies, per assegurar la cobertura de les seves necessitats bàsiques, siguin aquestes d'urgència o bé d'inserció.

h) Reforçar, amb serveis i dispositius adequats, els serveis de respir a persones cuidadores i les mesures de conciliació per a les famílies (especialment les monoparentals femenines i les monoparentals masculines) que disposin d'ingressos baixos i necessitin acudir al seu centre de treball o sortir del seu domicili per raons justificades i/o urgents.

i) Altres mesures que les comunitats autònomes, en col·laboració amb els serveis socials de les entitats locals, considerin imprescindibles i urgents per atendre persones especialment vulnerables amb motiu d'aquesta crisi, i siguin justificades degudament.

3. Els fons que es destinin als serveis socials prestats per les diputacions o les corporacions locals s'han de formalitzar a través de l'ampliació dels convenis existents o altres de nous, en els quals s'ha d'indicar expressament la relació entre l'ús dels fons i les prestacions que assenyala el punt anterior.

Article 2. Distribució del Fons social extraordinari entre les comunitats autònomes i les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

1. El Fons social extraordinari s'ha de distribuir entre totes les comunitats autònomes, tant les de règim comú com les de règim foral, i les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

2. La distribució territorial dels crèdits destinats a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i Melilla per al reforçament dels serveis socials a què es refereix aquest Reial decret llei s'ha de dur a terme d'acord amb els criteris següents, utilitzant les variables distributives següents: població (pondera al 90%); dispersió (pondera a l'1,5%); grans urbs –ciutats de més de 500.000 habitants– (pondera al 0,7%); població dependent majors de 65 i menors de 16 (pondera al 2,3%); superfície (pondera al 5%); insularitat: (pondera al 0,5%). A La Rioja se li garanteix l'1,5%, i a Ceuta i Melilla, el 0,5%.

Així mateix, a les ciutats de Ceuta i Melilla se'ls incrementen en 100.000 euros a cadascuna, de conformitat amb l'Acord del Consell de Ministres de 2 de febrer de 2007, pel qual s'autoritza el ministre d'Administracions Públiques per subscriure un acord pel qual s'adopten mesures per a la millora de l'autogovern de les ciutats de Ceuta i Melilla i el desplegament de diferents instruments de cooperació amb l'Administració General de l'Estat.

Article 3. Destinació del superàvit de les entitats locals corresponent al 2019 i aplicació el 2020 de la disposició addicional setzena del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.

1. El superàvit pressupostari de les entitats locals corresponent a l'any 2019 es pot destinar a finançar despeses d'inversió incloses en la política de despesa 23, «Serveis socials i promoció social», que recull l'annex I de l'Ordre EHA/3565/2008, de 3 de desembre, per la qual s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals, amb l'aplicació prèvia de les regles que conté la disposició addicional sisena de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera. Així mateix, dins d'aquella política de despesa, s'hi consideren incloses, amb caràcter excepcional i als efectes exclusius d'aquest article, les prestacions que assenyala el punt 2 de l'article 1 d'aquest Reial decret llei.

Així mateix, és aplicable el règim d'autorització que recull l'últim paràgraf de l'apartat 1 de la disposició addicional setzena del text refós de la Llei reguladora d'hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

2. En el cas de les diputacions provincials, els consells i cabildos insulars, poden incloure despesa imputable també en els capítols 6 i 7 de l'estat de despeses dels seus pressupostos generals destinades a finançar les despeses que esmenta l'apartat anterior i que s'assignin a municipis que:

a) compleixin el que preveu la disposició addicional sisena de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril,

b) o bé, no complint el que preveu la disposició addicional sisena de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, aprovin, si s'escau, un pla economicofinancer d'acord amb la norma esmentada.

Per a aquesta finalitat, les entitats locals, en conjunt, poden destinar del seu superàvit una quantitat equivalent al crèdit que estableix l'article anterior, la qual cosa ha de ser objecte de seguiment per l'òrgan competent del Ministeri d'Hisenda.

II

Article 4. *Garantia de subministrament d'aigua i energia a consumidors vulnerables.*

1. Durant el mes següent a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, els subministradors d'energia elèctrica, gas natural i aigua no poden suspendre el subministrament als consumidors en els quals concorri la condició de consumidor vulnerable, vulnerable sever o en risc d'exclusió social que defineixen els articles 3 i 4 del Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre, pel qual es regula la figura del consumidor vulnerable, el bo social i altres mesures de protecció per als consumidors domèstics.

2. Es prorroga de manera automàtica fins al 15 de setembre de 2020 la vigència del bo social per als beneficiaris als quals els venci amb anterioritat a la data esmentada el termini que preveu l'article 9.2 del Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre.

3. A partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei se suspèn la vigència dels articles següents relatius als sistemes d'actualització de preus regulats:

a. Els articles 3.5 i 6 de l'Ordre IET/389/2015, de 5 de març, per la qual s'actualitza el sistema de determinació automàtica de preus màxims de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli envasats i es modifica el sistema de determinació automàtica de les tarifes de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli per canalització, per als tres bimestres següents.

Durant el període de suspensió estan vigents els preus màxims que estableix la Resolució de 14 de gener de 2020, de la Direcció General de Política Energètica i Mines, per la qual es publiquen els nous preus màxims de venda, abans d'impostos, dels gasos líquats del petroli envasats, en envasos de càrrega igual o superior a 8 kg, i inferior a 20 kg, exclosos els envasos de mescla per a usos dels gasos líquats del petroli com a carburant.

b. L'article 10, així com l'apartat segon de la disposició addicional única, de l'Ordre ITC/1660/2009, de 22 de juny, per la qual s'estableix la metodologia de càlcul de la tarifa d'últim recurs de gas natural, per als dos trimestres següents.

Durant el període de suspensió estan vigents els termes de la tarifa que estableix la Resolució de 23 de desembre de 2019, de la Direcció General de Política Energètica i Mines, per la qual es fa pública la tarifa d'últim recurs de gas natural.

III

Article 5. *Caràcter preferent del treball a distància.*

Les mesures excepcionals de naturalesa laboral que estableix aquesta norma tenen com a objectiu prioritari garantir que l'activitat empresarial i les relacions de treball es reenguin amb normalitat després de la situació d'excepcionalitat sanitària.

En particular, s'han d'establir sistemes d'organització que permetin mantenir l'activitat per mecanismes alternatius, particularment per mitjà del treball a distància, i l'empresa ha d'adoptar les mesures oportunes si això és tècnicament i raonablement possible i si l'esforç d'adaptació necessari és proporcionat. Aquestes mesures alternatives, particularment el treball a distància, han de ser prioritàries davant la cessació temporal o la reducció de l'activitat.

Amb l'objectiu de facilitar l'exercici de la modalitat de treball a distància en els sectors, les empreses o els llocs de treball en què no estava prevista fins ara, s'entén complerta l'obligació d'efectuar l'avaluació de riscos, en els termes que preveu l'article 16 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, amb caràcter excepcional, a través d'una autoavaluació feta voluntàriament per la mateixa persona treballadora.

Article 6. *Dret d'adaptació de l'horari i reducció de jornada.*

1. Les persones treballadores per compte d'altri que acreditin deures de cura respecte del cònjuge o la parella de fet, així com respecte dels familiars per consanguinitat fins al segon grau de la persona treballadora, tenen dret a accedir a l'adaptació de la seva jornada i/o a la reducció d'aquesta en els termes que preveu aquest article, quan hi concorrin circumstàncies excepcionals relacionades amb les actuacions necessàries per evitar la transmissió comunitària de la COVID-19.

S'entén que hi concorren les circumstàncies excepcionals esmentades quan sigui necessària la presència de la persona treballadora per a l'atenció d'alguna de les persones que indica l'apartat anterior que, per raons d'edat, malaltia o discapacitat, necessiti una cura personal i directa com a conseqüència directa de la COVID-19. Així mateix, es considera que hi concorren circumstàncies excepcionals quan hi hagi decisions adoptades per les autoritats governatives relacionades amb la COVID-19 que impliquin el tancament de centres educatius o de qualsevol altra naturalesa que dispensin cura o atenció a la persona que en necessita. També es considera que hi concorren circumstàncies excepcionals que requereixen la presència de la persona treballadora quan la persona que fins ara s'hagi encarregat de la cura o l'assistència directes del cònjuge o un familiar fins al segon grau de la persona treballadora no ho pugui seguir fent per causes justificades relacionades amb la COVID-19.

El dret que preveu aquest article és un dret individual de cadascun dels progenitors o cuidadors, que ha de tenir com a pressupòsit el repartiment corresponsable de les obligacions de cura i l'evitació de la perpetuació de rols, i ha de ser justificat, raonable i proporcionat en relació amb la situació de l'empresa, particularment en cas que siguin diverses les persones treballadores que hi accedeixen en la mateixa empresa.

Els conflictes que es puguin generar per l'aplicació d'aquest article els ha de resoldre la jurisdicció social a través del procediment que estableix l'article 139 de la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social. L'exercici dels drets que preveu aquest article es considera un exercici de drets de conciliació a tots els efectes.

2. El dret a l'adaptació de la jornada per deures de cura per circumstàncies excepcionals relacionades amb la COVID-19 és una prerrogativa la concreció inicial de la qual correspon a la persona treballadora, tant en el seu abast com en el seu contingut, sempre que estigui justificada, sigui raonable i proporcionada, tenint en compte les necessitats concretes de cura que ha de dispensar la persona treballadora, acreditades degudament, i les necessitats d'organització de l'empresa. L'empresa i la persona treballadora han de fer tots els possibles per arribar a un acord.

El dret a l'adaptació de la jornada es pot referir a la distribució del temps de treball o a qualsevol altre aspecte de les condicions de treball, l'alteració o l'ajust del qual permeti que la persona treballadora pugui dispensar l'atenció i la cura objecte d'aquest article. Pot consistir en un canvi de torn, una alteració d'horari, un horari flexible, una jornada partida o continuada, un canvi de centre de treball, un canvi de funcions, un canvi en la forma de prestació del treball, incloent-hi la prestació de treball a distància, o en qualsevol altre canvi de condicions que estigui disponible en l'empresa o que s'hi pugui implantar de manera raonable i proporcionada, tenint en compte el caràcter temporal i excepcional de les mesures que preveu aquesta norma, que es limita al període excepcional de durada de la COVID-19.

3. Les persones treballadores tenen dret a una reducció especial de la jornada de treball en les situacions que preveu l'article 37.6 de l'Estatut dels treballadors quan hi concorrin les circumstàncies excepcionals que preveu l'apartat primer d'aquest article, amb la reducció proporcional del seu salari. Excepte per les peculiaritats que s'exposen a continuació, aquesta reducció especial s'ha de regir pel que estableixen els articles 37.6 i 37.7 de l'Estatut dels treballadors, així com per la resta de normes que atribueixen garanties, beneficis, o especificacions de qualsevol naturalesa, a les persones que accedeixen als drets que estableixen aquests preceptes.

La reducció de jornada especial s'ha de comunicar a l'empresa amb 24 hores d'antelació, i pot assolir el cent per cent de la jornada si és necessari, sense que això

impliqui un canvi de naturalesa als efectes de l'aplicació dels drets i les garanties que estableix l'ordenament per a la situació que preveu l'article 37.6 de l'Estatut dels treballadors.

En cas de reduccions de jornada que arribin al 100%, el dret de la persona treballadora ha d'estar justificat i ser raonable i proporcionat en consideració a la situació de l'empresa.

En el supòsit que estableix l'article 37.6, segon paràgraf, no és necessari que el familiar que requereix atenció i cura no exerceixi cap activitat retribuïda.

4. En cas que la persona treballadora ja estigui gaudint d'una adaptació de la seva jornada per conciliació, o de reducció de jornada per cura de fills o familiars, o d'algun dels drets de conciliació que preveu l'ordenament laboral, inclosos els que estableix el mateix article 37, hi pot renunciar temporalment o té dret que es modifiquin els termes del seu gaudi sempre que hi concorrin les circumstàncies excepcionals que preveu l'apartat primer d'aquest article, i la sol·licitud s'ha de limitar al període excepcional de durada de la crisi sanitària i s'ha d'acomodar a les necessitats concretes de cura que ha de dispensar la persona treballadora, acreditades degudament, així com a les necessitats d'organització de l'empresa, i es presumeix que la sol·licitud està justificada, és raonable i proporcionada llevat que hi hagi una prova en contra.

IV

Article 7. *Moratòria de deute hipotecari per a l'adquisició d'habitatge habitual.*

S'estableixen mesures conduents a procurar la moratòria del deute hipotecari per a l'adquisició de l'habitatge habitual dels qui pateixen dificultats extraordinàries per atendre'n el pagament com a conseqüència de la crisi de la COVID-19 des d'aquest article i fins a l'article 16 d'aquest Reial decret llei, tots dos inclosos.

Article 8. *Àmbit d'aplicació de la moratòria de deute hipotecari per a l'adquisició d'habitatge habitual.*

1. Les mesures que preveu aquest Reial decret llei per a la moratòria de deute hipotecari per a l'adquisició d'habitatge habitual s'han d'aplicar als contractes de préstec o crèdit garantits amb una hipoteca immobiliària el deutor de la qual es trobi en els supòsits de vulnerabilitat econòmica que estableix l'article 9 d'aquest Reial decret llei i que estiguin vigents a la data d'entrada en vigor.

2. Aquestes mateixes mesures s'han d'aplicar igualment als fiadors i avaladors del deutor principal, respecte del seu habitatge habitual i amb les mateixes condicions que les establertes per al deutor hipotecari.

Article 9. *Definició de la situació de vulnerabilitat econòmica.*

1. Els supòsits de vulnerabilitat econòmica a conseqüència de l'emergència sanitària ocasionada per la COVID-19 queden definits amb el tenor següent:

a) Que el deutor hipotecari passi a estar en situació de desocupació o, en cas que sigui empresari o professional, pateixi una pèrdua substancial dels seus ingressos o una caiguda substancial de les seves vendes.

b) Que el conjunt dels ingressos dels membres de la unitat familiar no superi, el mes anterior a la sol·licitud de la moratòria:

i. Amb caràcter general, el límit de tres vegades l'indicador públic de renda d'efectes múltiples mensual (d'ara endavant, IPREM).

ii. Aquest límit s'incrementa en 0,1 vegades l'IPREM per cada fill a càrrec en la unitat familiar. L'increment aplicable per fill a càrrec és de 0,15 vegades l'IPREM per cada fill en el cas d'unitat familiar monoparental.

iii. Aquest límit s'incrementa en 0,1 vegades l'IPREM per cada persona major de 65 anys membre de la unitat familiar.

iv. En cas que algun dels membres de la unitat familiar tingui declarada una discapacitat superior al 33 per cent, una situació de dependència o una malaltia que l'incapaciti acreditadament de manera permanent per dur a terme una activitat laboral, el límit que preveu el subapartat i) és de quatre vegades l'IPREM, sense perjudici dels increments acumulats per fill a càrrec.

v. En cas que el deutor hipotecari sigui una persona amb una paràlisi cerebral, amb una malaltia mental, o amb una discapacitat intel·lectual, amb un grau de discapacitat reconegut igual o superior al 33 per cent, o una persona amb una discapacitat física o sensorial, amb un grau de discapacitat reconeguda igual o superior al 65 per cent, així com en els casos de malaltia greu que incapaciti acreditadament la persona o el seu cuidador per dur a terme una activitat laboral, el límit que preveu el subapartat i) és de cinc vegades l'IPREM.

c) Que la quota hipotecària, més les despeses i els subministraments bàsics, resulti superior o igual al 35 per cent dels ingressos nets que percebi el conjunt dels membres de la unitat familiar.

d) Que, a conseqüència de l'emergència sanitària, la unitat familiar hagi patit una alteració significativa de les seves circumstàncies econòmiques en termes d'esforç d'accés a l'habitatge, en els termes que defineix el punt següent.

2. Als efectes del que preveu aquest article, s'entén:

a) Que s'ha produït una alteració significativa de les circumstàncies econòmiques quan l'esforç que representi la càrrega hipotecària sobre la renda familiar s'hagi multiplicat per almenys 1,3.

b) Que s'ha produït una caiguda substancial de les vendes quan aquesta caiguda sigui almenys del 40%.

c) Per unitat familiar la composta pel deutor, el seu cònjuge no separat legalment o la parella de fet inscrita i els fills, independentment de la seva edat, que resideixin a l'habitatge, incloent-hi els vinculats per una relació de tutela, guarda o acolliment familiar i el seu cònjuge no separat legalment o la parella de fet inscrita, que resideixin a l'habitatge.

Article 10. Fiadors, avaladors i hipotecants no deutors.

Els fiadors, avaladors i hipotecants no deutors que es trobin en els supòsits de vulnerabilitat econòmica poden exigir que l'entitat exhaureixi el patrimoni del deutor principal, sense perjudici de l'aplicació a aquest, si s'escau, de les mesures que preveu el Codi de bones pràctiques, abans de reclamar-los el deute garantit, encara que en el contracte hagin renunciat expressament al benefici d'excussió.

Article 11. Acreditació de les condicions subjectives.

1. La concurrència de les circumstàncies a què es refereix l'article 9 l'ha d'acreditar el deutor davant l'entitat creditora mitjançant la presentació dels documents següents:

a) En cas de situació legal de desocupació, mitjançant un certificat expedit per l'entitat gestora de les prestacions, en què figuri la quantia mensual percebuda en concepte de prestacions o subsidis per desocupació.

b) En cas de cessament d'activitat dels treballadors per compte propi, mitjançant un certificat expedit per l'Agència Estatal d'Administració Tributària o l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, sobre la base de la declaració de cessament d'activitat declarada per l'interessat.

c) Nombre de persones que habiten l'habitatge:

i. Llibre de família o document acreditatiu de parella de fet.

ii. Certificat d'empadronament relatiu a les persones empadronades a l'habitatge, amb referència al moment de la presentació dels documents acreditatius i als sis mesos anteriors.

iii. Declaració de discapacitat, de dependència o d'incapacitat permanent per dur a terme una activitat laboral.

d) Titularitat dels béns:

i. Nota simple del servei d'índexs del Registre de la Propietat de tots els membres de la unitat familiar.

ii. Escripcions de compravenda de l'habitatge i de concessió del préstec amb garantia hipotecària.

e) Declaració responsable del deutor o els deutors relativa al compliment dels requisits exigits per considerar-se sense recursos econòmics suficients segons aquest Reial decret llei.

Article 12. *Sol·licitud de moratòria sobre els deutes hipotecaris immobiliaris.*

Els deutors compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reial decret llei poden sol·licitar del creditor, fins a quinze dies després de la fi de la vigència d'aquest Reial decret llei, una moratòria en el pagament del préstec amb garantia hipotecària per a l'adquisició del seu habitatge habitual. Els deutors han d'ajuntar a la sol·licitud de moratòria la documentació que preveu l'article 11.

Article 13. *Concessió de la moratòria.*

1. Una vegada efectuada la sol·licitud de la moratòria a què es refereix l'article 12 d'aquest Reial decret llei, l'entitat creditora ha de procedir a implementar-la en un termini màxim de 15 dies.

2. Una vegada concedida la moratòria, l'entitat creditora ha de comunicar al Banc d'Espanya la seva existència i durada a efectes comptables i de no imputació d'aquesta en el còmput de provisions de risc.

Article 14. *Efectes de la moratòria.*

1. La sol·licitud moratòria a què es refereix l'article 12 comporta la suspensió del deute hipotecari durant el termini estipulat per a aquesta i la inaplicació consegüent durant el període de vigència de la moratòria de la clàusula de venciment anticipat que consti en el contracte de préstec hipotecari.

2. Durant el període de vigència de la moratòria a què es refereix aquest capítol, l'entitat creditora no pot exigir el pagament de la quota hipotecària ni de cap dels conceptes que la integren (l'amortització del capital o el pagament d'interessos), ni íntegrament ni en un percentatge. Tampoc no es produeixen interessos.

Article 15. *Inaplicació d'interessos moratoris.*

1. En tots els contractes de crèdit o préstec garantits amb una hipoteca immobiliària en què el deutor es trobi en els supòsits de vulnerabilitat econòmica pràctics i acreditats davant l'entitat que es troba en aquesta circumstància, no es permet l'aplicació de cap interès moratori pel període de vigència de la moratòria.

2. Aquesta inaplicabilitat d'interessos no és aplicable a deutors o contractes diferents dels que regula aquest Reial decret llei.

Article 16. *Conseqüències de l'aplicació indeguda pel deutor de les mesures per a la reestructuració del deute hipotecari immobiliari.*

1. El deutor d'un crèdit o préstec garantit amb una hipoteca que s'hagi beneficiat de les mesures de moratòria d'aquest Reial decret llei sense complir els requisits que preveu l'article 9 és responsable dels danys i perjudicis que s'hagin pogut produir, així com de totes les despeses generades per l'aplicació d'aquestes mesures de flexibilització, sense

perjudici de les responsabilitats d'un altre ordre a què la conducta del deutor pugui donar lloc.

2. L'import dels danys, els perjudicis i les despeses no pot resultar inferior al benefici obtingut indègudament pel deutor per l'aplicació de la norma.

3. També incorre en responsabilitat el deutor que, voluntàriament i deliberadament, intenti situar-se o mantenir-se en els supòsits de vulnerabilitat econòmica amb la finalitat d'obtenir l'aplicació d'aquestes mesures, i l'acreditació d'aquesta circumstància correspon a l'entitat amb què tingui concertat el préstec o crèdit.

V

Article 17. Prestació extraordinària per cessament d'activitat per als afectats per la declaració de l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

1. Amb un caràcter excepcional i una vigència limitada a un mes, a partir de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, o fins a l'últim dia del mes en què finalitzi l'estat d'alarma esmentat, si es prolonga aquest durant més d'un mes, els treballadors per compte propi o autònoms, les activitats dels quals quedin suspeses, en virtut del que preveu el Reial decret esmentat, o, un en altre cas, quan la seva facturació el mes anterior al qual se sol·licita la prestació es vegi reduïda, almenys, en un 75 per cent en relació amb la mitjana de facturació del semestre anterior, tenen dret a la prestació extraordinària per cessament d'activitat que regula aquest article, sempre que compleixin els requisits següents:

a) Han d'estar afiliats i en alta, en la data de la declaració de l'estat d'alarma, en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o, si s'escau, en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors del mar.

b) En el supòsit que la seva activitat no es vegi suspesa directament en virtut del que preveu el Reial decret 463/2020, de 14 de març, han d'acreditar la reducció de la seva facturació, com a mínim, en un 75 per cent, en relació amb l'efectuada en el semestre anterior.

c) Han d'estar al corrent en el pagament de les quotes a la Seguretat Social. No obstant això, si en la data de la suspensió de l'activitat o de la reducció de la facturació no es compleix aquest requisit, l'òrgan gestor ha de convidar al pagament el treballador autònom perquè en el termini improrrogable de trenta dies naturals ingressi les quotes degudes. La regularització del descobert produeix plens efectes per a l'adquisició del dret a la protecció.

2. La quantia de la prestació que regula aquest article es determina aplicant el 70 per cent a la base reguladora, calculada de conformitat amb el que preveu l'article 339 de la Llei general de la Seguretat Social, aprovada mitjançant el Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre. Quan no s'acrediti el període mínim de cotització per tenir dret a la prestació, la quantia de la prestació és equivalent al 70 per cent de la base mínima de cotització en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o, si s'escau, en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors del mar.

3. La prestació extraordinària per cessament d'activitat que regula aquest article té una durada d'un mes, i s'amplia, si s'escau, fins a l'últim dia del mes en què finalitzi l'estat d'alarma, en el supòsit que aquest es prorrogui i tingui una durada superior al mes. El temps de la seva percepció s'entén cotitzat i no redueix els períodes de prestació per cessament d'activitat a què el beneficiari pugui tenir dret en el futur.

4. La percepció és incompatible amb qualsevol altra prestació del sistema de Seguretat Social.

5. Els socis treballadors de les cooperatives de treball associat que hagin optat per l'enquadrament com a treballadors per compte propi en el règim especial que correspongui tenen dret igualment a aquesta prestació extraordinària, sempre que compleixin els requisits que estableix aquest article.

6. La gestió d'aquesta prestació correspon a les entitats a què es refereix l'article 346 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

VI

Article 18. *Garantia en el manteniment dels serveis de comunicacions electròniques i la connectivitat de banda ampla.*

Excepcionalment, mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, les empreses proveïdores de serveis de comunicacions electròniques han de mantenir la prestació dels serveis de comunicacions electròniques disponibles al públic contractats pels seus clients a la data de l'inici de l'aplicació de l'estat d'alarma, de manera que no els poden suspendre o interrompre per motius diferents dels d'integritat i seguretat de les xarxes i dels serveis de comunicacions electròniques, segons es defineixen a l'article 44 de la Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions, encara que aquesta possibilitat consti en els contractes de serveis subscrits pels consumidors.

Article 19. *Garantia en la prestació del servei universal de telecomunicacions.*

1. Mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, el proveïdor de serveis de comunicacions electròniques designat per a la prestació del servei universal de telecomunicacions ha de garantir la prestació dels elements que integren el servei universal de telecomunicacions i ha de mantenir, com a mínim, el conjunt de beneficiaris actuals, així com la qualitat de la prestació del conjunt de serveis que integren el servei universal esmentat, d'acord amb l'article 25 de la Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions, i la seva normativa de desplegament.

2. En particular, ha de garantir la continuïtat dels serveis i la seva qualitat i no pot reduir el nombre de beneficiaris, amb una referència especial als àmbits següents:

a) El conjunt dels beneficiaris actuals i les condicions en què presta el servei d'accés funcional a Internet, segons estableix l'article 28 del Reial decret 424/2005, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques, el servei universal i la protecció dels usuaris.

b) Les condicions en què actualment garanteix l'assequibilitat del servei, segons es defineixen a l'article 35 del Reial decret 424/2005, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions per a la prestació de serveis de comunicacions electròniques, el servei universal i la protecció dels usuaris.

Article 20. *Suspensió de la portabilitat.*

Mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, els proveïdors de serveis de comunicacions electròniques no han de dur a terme campanyes comercials extraordinàries de contractació de serveis de comunicacions electròniques que requereixin la portabilitat de numeració, en la mesura que pot incrementar la necessitat dels usuaris de desplaçar-se físicament a centres d'atenció presencial a clients o de fer intervencions físiques als domicilis dels clients per mantenir la continuïtat en els serveis.

Amb aquest mateix fi, mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, se suspenen totes les operacions de portabilitat de numeració fixa i mòbil que no estiguin en curs, excepte en casos excepcionals de força major.

VII

Article 21. *Interrupció del termini per a la devolució de productes durant la vigència de l'estat d'alarma.*

Durant la vigència de l'estat d'alarma o les seves possibles pròrrogues, s'interrompen els terminis per a la devolució dels productes comprats per qualsevol modalitat, presencial o bé en línia. El còmput dels terminis s'ha de reprendre en el moment en què perdi vigència el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma o, si s'escau, les pròrrogues d'aquest.

CAPÍTOL II

Mesures de flexibilització dels mecanismes d'ajust temporal d'activitat per evitar acomiadaments

Article 22. *Mesures excepcionals en relació amb els procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada per causa de força major.*

1. Les suspensions de contracte i reduccions de jornada que tinguin la causa directa en pèrdues d'activitat com a conseqüència de la COVID-19, inclosa la declaració de l'estat d'alarma, que impliquin la suspensió o cancel·lació d'activitats, el tancament temporal de locals d'afluència pública, restriccions en el transport públic i, en general, de la mobilitat de les persones i/o les mercaderies, la falta de subministraments que impedeixin greument continuar l'acompliment ordinari de l'activitat, o bé en situacions urgents i extraordinàries degudes al contagi de la plantilla o l'adopció de mesures d'aïllament preventiu decretades per l'autoritat sanitària, que quedin acreditats degudament, han de tenir la consideració de provinents d'una situació de força major, amb les conseqüències que deriven de l'article 47 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre.

2. En els supòsits en què l'empresa decideixi la suspensió de contractes o la reducció temporal de la jornada de treball sobre la base de les circumstàncies que descriu l'apartat 1, s'apliquen les especialitats següents, respecte del procediment que recull la normativa reguladora d'aquests expedients:

a) El procediment s'ha d'iniciar mitjançant una sol·licitud de l'empresa, que s'ha d'acompanyar amb un informe relatiu a la vinculació de la pèrdua d'activitat com a conseqüència de la COVID-19, així com, si s'escau, de la documentació acreditativa corresponent. L'empresa ha de comunicar la seva sol·licitud a les persones treballadores i traslladar l'informe anterior i la documentació acreditativa, en cas que n'hi hagi, a la representació d'aquestes.

b) L'existència de força major, com a causa motivadora de la suspensió dels contractes o de la reducció de jornada que preveu aquest article, l'ha de constatar l'autoritat laboral, sigui quin sigui el nombre de persones treballadores afectades.

c) La resolució de l'autoritat laboral s'ha de dictar en el termini de cinc dies des de la sol·licitud, amb l'informe previ, si s'escau, de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, i s'ha de limitar a constatar l'existència, quan sigui procedent, de la força major al·legada per l'empresa, i correspon a aquesta la decisió sobre l'aplicació de mesures de suspensió de contractes o reducció de jornada, que tenen efectes des de la data del fet causant de la força major.

d) L'informe de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, la sol·licitud del qual és potestativa per a l'autoritat laboral, s'ha d'evacuar en el termini improrrogable de cinc dies.

3. Per a la tramitació dels expedients de suspensió de contractes i reducció de jornada que afectin els socis treballadors de cooperatives de treball associat i societats laborals inclosos en el règim general de la Seguretat Social o en alguns dels règims especials que protegeixin la contingència de desocupació, és aplicable el procediment

específic que preveu el Reial decret 42/1996, de 19 de gener, pel qual s'amplia la protecció per desocupació als socis treballadors de cooperatives de treball associat en situació de cessament temporal o reducció temporal de jornada, excepte pel que fa al termini per a l'emissió d'una resolució per part de l'autoritat laboral i a l'informe de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, que s'han de regir pel que preveuen els apartats c) i d) de l'apartat anterior.

Article 23. Mesures excepcionals en relació amb els procediments de suspensió i reducció de jornada per causa econòmica, tècnica, organitzativa i de producció.

1. En els supòsits en què l'empresa decideixi la suspensió de contractes o la reducció de jornada per causes econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció relacionades amb la COVID-19, s'apliquen les especialitats següents, respecte del procediment que recull la normativa reguladora d'aquests expedients:

a) En cas que no hi hagi representació legal de les persones treballadores, la comissió representativa d'aquestes per a la negociació del període de consultes ha d'estar integrada pels sindicats més representatius i representatius del sector al qual pertanyi l'empresa i amb legitimació per formar part de la comissió negociadora del conveni col·lectiu aplicable. La comissió ha d'estar formada per una persona per cadascun dels sindicats que compleixin els requisits esmentats, i les decisions s'hi prenen per les majories representatives corresponents. En cas que no es formi aquesta representació, la comissió ha d'estar integrada per tres treballadors de la mateixa empresa, elegits de conformitat amb el que recull l'article 41.4 de l'Estatut dels treballadors.

En qualsevol dels supòsits anteriors, la comissió representativa ha d'estar constituïda en el termini improrrogable de 5 dies.

b) El període de consultes entre l'empresa i la representació de les persones treballadores o la comissió representativa que preveu el punt anterior no ha d'excedir el termini màxim de set dies.

c) L'informe de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, la sol·licitud del qual és potestativa per a l'autoritat laboral, s'ha d'evacuar en el termini improrrogable de set dies.

2. Per a la tramitació dels expedients de suspensió de contractes i reducció de jornada que afectin els socis treballadors de cooperatives de treball associat i societats laborals inclosos en el règim general de la Seguretat Social o en alguns dels règims especials que protegeixen la contingència de desocupació, és aplicable el procediment específic que preveu el Reial decret 42/1996, de 19 de gener, excepte pel que fa al desenvolupament del període de consultes i a l'informe de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, que s'han de regir pel que preveuen els apartats b) i c) de l'apartat anterior.

Article 24. Mesures extraordinàries en matèria de cotització en relació amb els procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada per força major relacionats amb la COVID-19.

1. En els expedients de suspensió de contractes i reducció de jornada autoritzats sobre la base de força major temporal vinculada a la COVID-19 que defineix l'article 22, la Tresoreria General de la Seguretat Social ha d'exonerar l'empresa de l'abonament de l'aportació empresarial que preveu l'article 273.2 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, així com del relatiu a les quotes per conceptes de recaptació conjunta, mentre duri el període de suspensió de contractes o reducció de jornada autoritzat sobre la base de la causa esmentada quan l'empresa, a 29 de febrer de 2020, tenia menys de 50 treballadors en situació d'alta en la Seguretat Social. Si l'empresa tenia 50 treballadors o més, en situació d'alta en la Seguretat Social, l'exoneració de l'obligació de cotitzar assoleix el 75% de l'aportació empresarial.

2. Aquesta exoneració no té efectes per a la persona treballadora, i es manté la consideració del període esmentat com a cotitzat efectivament a tots els efectes, sense que sigui aplicable el que estableix l'article 20 de la Llei general de la Seguretat Social.

3. L'exoneració de quotes l'aplica la Tresoreria General de la Seguretat Social a instància de l'empresari, amb la comunicació prèvia de la identificació dels treballadors i el període de la suspensió o reducció de jornada. Als efectes del control de l'exoneració de quotes, és suficient la verificació que el Servei Públic d'Ocupació Estatal procedeixi al reconeixement de la prestació per desocupació corresponent pel període de què es tracti.

4. La Tresoreria General de la Seguretat Social ha d'establir els sistemes de comunicació necessaris per al control de la informació traslladada per la sol·licitud empresarial, en particular a través de la informació de què disposa el Servei Públic d'Ocupació Estatal, en relació amb els períodes de gaudi de les prestacions per desocupació.

Article 25. Mesures extraordinàries en matèria de protecció per desocupació en aplicació dels procediments que esmenten els articles 22 i 23.

1. En els supòsits en què l'empresa decideixi la suspensió de contractes o la reducció temporal de la jornada de treball per les causes que preveu l'article 47 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, sobre la base de les circumstàncies extraordinàries que regula aquest Reial decret llei, el Servei Públic d'Ocupació Estatal i, si s'escau, l'Institut Social de la Marina, han d'adoptar les mesures següents:

a) El reconeixement del dret a la prestació contributiva per desocupació, que regula el títol III del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, a les persones treballadores afectades, encara que no tinguin el període d'ocupació cotitzada mínim necessari per a això.

b) No computar el temps en què es percebi la prestació per desocupació de nivell contributiu que tingui un origen immediat en les circumstàncies extraordinàries esmentades, als efectes de consumir els períodes màxims de percepció establerts.

2. Es poden acollir a les mesures que regula l'apartat anterior, a més de les persones treballadores que inclou l'article 264 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, les que tinguin la condició de sòcies treballadores de societats laborals i de cooperatives de treball associat que tinguin previst cotitzar per la contingència de desocupació.

En tots els casos es requereix que l'inici de la relació laboral o societària hagi estat anterior a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

3. Les mesures que preveu l'apartat 1 són aplicables a les persones treballadores afectades tant si en el moment de l'adopció de la decisió empresarial tenien suspès un dret anterior a la prestació o el subsidi per desocupació com si no tenien el període mínim d'ocupació cotitzada per causar dret a la prestació contributiva, o no havien percebut cap prestació per desocupació precedent.

En tot cas, s'ha de reconèixer un nou dret a la prestació contributiva per desocupació, amb les especialitats següents respecte a la quantia i durada:

a) La base reguladora de la prestació és el resultat de computar la mitjana de les bases dels últims 180 dies cotitzats o, si no n'hi ha, del període de temps inferior, immediatament anterior a la situació legal de desocupació, treballats a l'empara de la relació laboral afectada per les circumstàncies extraordinàries que han originat directament la suspensió del contracte o la reducció de la jornada de treball.

b) La durada de la prestació s'estén fins a la finalització del període de suspensió del contracte de treball o de reducció temporal de la jornada de treball en què té l'origen.

4. La iniciació, instrucció i resolució del procediment de reconeixement del dret a la prestació per desocupació s'ha d'ajustar al que disposa la normativa legal i reglamentària per als supòsits de suspensió temporal del contracte o de reducció temporal de la jornada derivats de causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o de força major.

5. En el cas de les persones sòcies treballadores de cooperatives a què es refereix l'apartat 2, l'acreditació de les situacions legals de desocupació exigeix que les causes que han originat la suspensió o reducció temporal de la jornada hagin estat constatades degudament per l'autoritat laboral competent d'acord amb el procediment que regula el Reial decret 42/1996, de 19 de gener, pel qual s'amplia la protecció per desocupació als socis treballadors de cooperatives de treball associat.

6. Les prestacions per desocupació percebudes pels treballadors fixos discontinus i pels que duen a terme treballs fixos i periòdics que es repeteixen en dates certes, que hagin vist suspesos els seus contractes de treball com a conseqüència de l'impacte de la COVID-19 durant períodes que, en cas que no hi hagués concorregut la circumstància extraordinària esmentada, haurien estat d'activitat, es poden tornar a percebre, amb un límit màxim de 90 dies, quan tornin a estar en situació legal de desocupació. Per determinar el període que, si no hi hagués concorregut aquesta circumstància, hauria estat d'activitat laboral, cal atènyer-se al treballat efectivament pel treballador durant l'any natural anterior sobre la base del mateix contracte de treball. En cas que sigui el primer any, cal atènyer-se als períodes d'activitat d'altres treballadors comparables en l'empresa. Aquesta mesura s'ha d'aplicar al mateix dret consumit, i l'ha de reconèixer d'ofici l'entitat gestora quan l'interessat en sol·liciti la represa.

Article 26. Limitació temporal dels efectes de la presentació extemporània de sol·licituds de prestacions per desocupació.

Durant el període de vigència de les mesures extraordinàries en matèria de salut pública adoptades per les autoritats per combatre els efectes de l'extensió de la COVID-19, que comportin la limitació de la mobilitat dels ciutadans o que concerneixin el funcionament dels serveis públics l'actuació de les quals afecti la gestió de la protecció per desocupació, el Servei Públic d'Ocupació Estatal i, si s'escau, l'Institut Social de la Marina, han de suspendre l'aplicació del que disposen els articles 268.2 i 276.1 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, de manera que la presentació de les sol·licituds d'alta inicial o represa de la prestació i el subsidi per desocupació duta a terme fora dels terminis establerts legalment no ha d'implicar que es redueixi la durada del dret a la prestació corresponent.

Article 27. Mesures extraordinàries relatives a la pròrroga del subsidi per desocupació i a la declaració anual de rendes.

Durant el període de vigència de les mesures extraordinàries en matèria de salut pública adoptades per les autoritats per combatre els efectes de l'extensió de la COVID-19, que comportin la limitació de la mobilitat dels ciutadans o que concerneixin el funcionament dels serveis públics l'actuació de les quals afecti la gestió de la protecció per desocupació, el Servei Públic d'Ocupació Estatal i, si s'escau, l'Institut Social de la Marina, poden adoptar les mesures següents:

a) Suspendre l'aplicació del que disposa el segon paràgraf de l'article 276.2 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, i autoritzar l'entitat gestora perquè pugui prorrogar d'ofici el dret a percebre el subsidi per desocupació en els supòsits subjectes a la pròrroga semestral del dret, als efectes que la falta de sol·licitud no comporti la interrupció de la percepció del subsidi per desocupació ni la reducció de la seva durada.

b) Suspendre l'aplicació del que disposa el tercer paràgraf de l'article 276.3, de manera que, en el cas dels beneficiaris del subsidi per a majors de cinquanta-dos anys, no s'ha d'interrompre el pagament del subsidi i de la cotització a la Seguretat Social encara que la presentació de la declaració anual de rendes preceptiva es faci fora del termini establert legalment.

Article 28. *Termini de durada de les mesures que preveu el capítol II.*

Les mesures que recullen els articles 22, 23, 24 i 25 d'aquest Reial decret llei han d'estar vigents mentre es mantingui la situació extraordinària derivada de la COVID-19.

CAPÍTOL III

Garantia de liquiditat per sostenir l'activitat econòmica davant les dificultats transitòries que són conseqüència de la situació

I

Secció 1a. Línia d'aval per a les empreses i els autònoms per pal·liar els efectes econòmics de la COVID-19 i ampliació del límit d'endeutament net de l'ICO

Article 29. *Aprovació d'una línia per a la cobertura a compte de l'Estat del finançament atorgat per entitats financeres a empreses i autònoms.*

1. Per facilitar el manteniment de l'ocupació i pal·liar els efectes econòmics de la COVID-19, el Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital ha d'atorgar avals al finançament concedit per entitats de crèdit, establiments financers de crèdit, entitats de diner electrònic i entitats de pagaments a empreses i autònoms per atendre les seves necessitats derivades, entre d'altres, de la gestió de factures, la necessitat de circulants, els venciments d'obligacions financeres o tributàries o altres necessitats de liquiditat.

2. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital pot concedir avals per un import màxim de 100.000 milions d'euros. Les condicions aplicables i els requisits que s'han de complir, inclòs el termini màxim per a la sol·licitud de l'aval, s'han d'establir per mitjà d'un acord del Consell de Ministres, sense que calgui un desplegament normatiu posterior per aplicar-lo.

3. Els avals que regula aquesta norma i les condicions establertes a l'acord del Consell de Ministres han de complir la normativa de la Unió Europea en matèria d'ajudes d'Estat.

Secció 2a. Ampliació del límit d'endeutament net de l'ICO amb la finalitat d'augmentar els imports de les línies ICO de finançament a empreses i autònoms

Article 30. *Ampliació del límit d'endeutament net de l'ICO amb la finalitat d'augmentar les línies ICO de finançament a empreses i autònoms.*

1. S'amplia en 10.000 milions d'euros el límit d'endeutament net previst per a l'Institut de Crèdit Oficial a la Llei de pressupostos de l'Estat, amb la finalitat de facilitar liquiditat addicional a les empreses, especialment pimes i autònoms. Això s'ha de portar a terme a través de les línies d'ICO de finançament mitjançant la intermediació de les entitats financeres tant a curt com a mitjà i llarg termini i d'acord amb la seva política de finançament directe per a empreses de mida més gran.

2. L'ICO ha d'adoptar les mesures que siguin necessàries, a través dels seus òrgans de decisió, per flexibilitzar i ampliar el finançament disponible i millorar l'accés al crèdit de les empreses, preservant l'equilibri financer necessari que preveuen els seus estatuts.

II

Article 31. *Línia extraordinària de cobertura asseguradora.*

1. Amb caràcter extraordinari i amb una durada de 6 mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'autoritza la creació d'una línia de cobertura asseguradora de

fins a 2.000 milions d'euros amb càrrec al Fons de reserva dels riscos de la internacionalització, amb les característiques següents:

a) Són elegibles els crèdits de circulat necessaris per a la companyia exportadora, sense que calgui la seva relació directa amb un o diversos contractes internacionals, sempre que responguin a noves necessitats de finançament i no a situacions prèvies a la crisi actual.

b) Beneficiaris: les empreses espanyoles considerades com a petites i mitjanes empreses d'acord amb la definició de l'annex I del Reglament UE 651/2014 de la Comissió, així com altres empreses de mida més gran, sempre que siguin entitats no cotitzades, en les quals concorrin les circumstàncies següents:

– Que es tracti d'empreses internacionalitzades o en procés d'internacionalització, amb el compliment almenys d'un dels requisits següents:

- empreses en les quals el negoci internacional, reflectit en la seva última informació financera disponible, representi almenys un terç (33%) de la seva xifra de negocis, o
- empreses que siguin exportadores regulars (les empreses que hagin exportat regularment durant els últims quatre anys d'acord amb els criteris establerts per la Secretaria d'Estat de Comerç).

– Que l'empresa s'enfronti a un problema de liquiditat o de falta d'accés al finançament com a resultat de l'impacte de la crisi de la COVID-19 en la seva activitat econòmica.

c) Queden excloses expressament les empreses en situació concursal o preconcursal, així com les empreses amb incidències d'impagament amb empreses del sector públic o deutes amb l'Administració, registrats abans del 31 de desembre de 2019.

d) El percentatge de cobertura del risc de crèdit en les operacions subscrietes sota aquesta línia no ha de superar el límit que es pugui establir en cada moment d'acord amb la normativa de la UE en matèria d'ajudes d'Estat.

2. S'ha de recórrer a mecanismes àgils de decisió de les operacions individuals que s'imputin en la línia, i així mateix l'anàlisi del risc de cada operació s'ha d'efectuar, particularment per a les petites i mitjanes empreses, amb criteris d'informació i solvència extraordinaris, en el marc de les condicions del mercat generades per la crisi sanitària, mentre duri aquesta.

3. La línia s'ha d'instrumentar en dos trams de 1.000 milions d'euros, i el segon entra en vigor després que s'hagi verificat una execució satisfactòria del primer tram.

4. S'autoritza la Comissió de Riscos per Compte de l'Estat perquè inclogui dins de la línia de cobertura qualsevol tipus d'operació comercial, incloses les nacionals, ja siguin de subministrament de béns, prestació de serveis, o altres que efectuïn les empreses espanyoles, per entendre que aquestes formen part de l'estratègia comercial d'aquestes empreses que actuen preferentment en l'àmbit de la internacionalització.

5. Les cobertures les ha d'atorgar la Companyia Espanyola d'Assegurances de Crèdit a l'Exportació, SA, Companyia d'Assegurances i Reassegurances (CESCE), SME, en nom propi i a compte de l'Estat, a l'empara del que preveuen la Llei 8/2014, de 22 d'abril, el Reial decret 1006/2014, de 5 de desembre, i el que estableix aquest Reial decret llei.

6. Amb caràcter excepcional s'han de fer les dotacions pressupostàries suficients al Fons de reserva dels riscos de la internacionalització, per l'import de les indemnitzacions abonades amb càrrec a aquesta línia, per garantir la sostenibilitat financera a mitjà i llarg termini del Fons de reserva dels riscos de la internacionalització.

III

Article 32. *Atribució de competències per al despatx duaner.*

El titular del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària pot acordar que el procediment de declaració, i el despatx duaner que aquell inclou, l'efectuï qualsevol òrgan o funcionari de l'Àrea de Duanes i Impostos Especials.

A aquest efecte, no és aplicable el que preveu l'article 84 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.

Article 33. *Suspensió de terminis en l'àmbit tributari.*

1. Els terminis de pagament del deute tributari previstos als apartats 2 i 5 de l'article 62 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, els venciments dels terminis i fraccions dels acords d'ajornament i fraccionament concedits, els terminis relacionats amb el desenvolupament de les subhastes i l'adjudicació de béns als quals es refereixen els articles 104.2 i 104 bis del Reglament general de recaptació, aprovat pel Reial decret 939/2005, de 29 de juliol, i els terminis per atendre els requeriments, les diligències d'embargament i les sol·licituds d'informació amb transcendència tributària, per formular al·legacions davant d'actes d'obertura del tràmit esmentat o d'audiència, dictats en procediments d'aplicació dels tributs, sancionadors o de declaració de nul·litat, devolució d'ingressos indeguts, rectificació d'errors materials i de revocació, que no hagin conclòs a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, s'amplien fins al 30 d'abril de 2020.

Adicionalment, en el si del procediment administratiu de constrenyiment, no s'ha de procedir a l'execució de garanties que recaiguin sobre béns immobles des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i fins al dia 30 d'abril de 2020.

2. Els terminis que preveuen els apartats 2 i 5 de l'article 62 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, els venciments dels terminis i fraccions dels acords d'ajornament i fraccionament concedits, així com els terminis relacionats amb el desenvolupament de les subhastes i l'adjudicació de béns als quals es refereixen els articles 104.2 i 104 bis del Reglament general de recaptació, aprovat pel Reial decret 939/2005, de 29 de juliol, a més de l'establert per atendre els requeriments, les diligències d'embargament, les sol·licituds d'informació o els actes d'obertura de tràmit d'al·legacions o d'audiència que es comuniquin a partir de l'entrada en vigor d'aquesta mesura s'estenen fins al 20 de maig de 2020, llevat que el que atorgui la norma general sigui superior, cas en què aquest és l'aplicable.

3. Si l'obligat tributari, malgrat la possibilitat d'acollir-se a l'ampliació dels terminis dels apartats anteriors o sense fer cap reserva expressa a aquest dret, atén el requeriment o la sol·licitud d'informació amb transcendència tributària o presenta les seves al·legacions, es considera evacuat el tràmit.

4. El que disposen els apartats anteriors s'entén sense perjudici de les especialitats que preveu la normativa duanera en matèria de terminis per formular al·legacions i atendre requeriments.

5. El període comprès des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei fins al 30 d'abril de 2020 no computa a l'efecte de la durada màxima dels procediments d'aplicació dels tributs, sancionadors i de revisió tramitats per l'Agència Estatal d'Administració Tributària, si bé durant aquest període l'Administració pot impulsar, ordenar i efectuar els tràmits imprescindibles.

6. El període a què es refereix l'apartat anterior no computa a l'efecte dels terminis que estableix l'article 66 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, ni a l'efecte dels terminis de caducitat.

7. Només a l'efecte del còmput dels terminis previstos a l'article 66 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, en el recurs de reposició i en els procediments economicoadministratius, s'entenen notificades les resolucions que els posin fi quan

s'acrediti un intent de notificació de la resolució entre l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i el 30 d'abril de 2020.

El termini per interposar recursos o reclamacions economicoadministratives davant d'actes tributaris, així com per recórrer en la via administrativa contra les resolucions dictades en els procediments economicoadministratius, no s'inicia fins que conclougui el període esmentat, o fins que s'hagi produït la notificació en els termes de la secció tercera del capítol II del títol III de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, si aquesta última s'ha produït després d'aquell moment.

8. Els terminis per atendre els requeriments i les sol·licituds d'informació formulats per la Direcció General del Cadastre que estiguin en el termini de contestació a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'amplien fins al 30 d'abril de 2020.

Els actes d'obertura de tràmit d'al·legacions o d'audiència que comuniqui a partir de l'entrada en vigor d'aquesta mesura la Direcció General del Cadastre tenen de termini per ser atesos fins al 20 de maig de 2020, llevat que l'atorgat per la norma general sigui superior, cas en què aquest és l'aplicable.

Si l'obligat tributari, malgrat la possibilitat d'acollir-se a l'ampliació dels terminis dels apartats anteriors o sense fer cap reserva expressa a aquest dret, atén el requeriment o la sol·licitud d'informació amb transcendència tributària o presenta les seves al·legacions, es considera evacuat el tràmit.

El període comprès des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i fins al 30 d'abril de 2020 no computa a l'efecte de la durada màxima dels procediments iniciats d'ofici, si bé durant aquest període l'Administració pot impulsar, ordenar i efectuar els tràmits imprescindibles.

IV

Article 34. *Mesures en matèria de contractació pública per pal·liar les conseqüències de la COVID-19.*

1. Els contractes públics de serveis i de subministraments de prestació successiva, vigents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, subscrits per les entitats pertanyents al sector públic, en el sentit que defineix l'article 3 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, l'execució dels quals sigui impossible com a conseqüència de la COVID-19 o les mesures adoptades per l'Estat, les comunitats autònomes o l'Administració local per combatre'l, queden suspesos automàticament des que es produeixi la situació de fet que n'impedeix la prestació i fins que la prestació es pugui reprendre. A aquest efecte, s'entén que la prestació es pot reprendre quan, un cop cessades les circumstàncies o les mesures que la impedièn, l'òrgan de contractació notifiqui al contractista la fi de la suspensió.

Quan d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior l'execució d'un contracte públic quedi en suspens, l'entitat adjudicadora ha d'abonar al contractista els danys i perjudicis que aquest hagi sofert efectivament durant el període de suspensió, amb la sol·licitud i l'acreditació prèvia fefaent de la seva realitat, efectivitat i quantia per part del contractista. Els danys i perjudicis pels quals el contractista pot ser indemnitzat són únicament els següents:

1r Les despeses salarials que hagi abonat efectivament el contractista al personal que figuri adscrit amb data 14 de març de 2020 a l'execució ordinària del contracte, durant el període de suspensió.

2n Les despeses per manteniment de la garantia definitiva, relatius al període de suspensió del contracte.

3r Les despeses de lloguers o costos de manteniment de maquinària, instal·lacions i equips relatius al període de suspensió del contracte, adscrits directament a l'execució del contracte, sempre que el contractista acrediti que aquests mitjans no es van poder utilitzar per a altres finalitats diferents durant la suspensió del contracte.

4t Les despeses corresponents a les pòlisses d'assegurança previstes al plec i vinculades a l'objecte del contracte que hagi subscrit el contractista i que estiguin vigents en el moment de la suspensió del contracte.

L'aplicació del que disposa aquest apartat només és procedent quan l'òrgan de contractació, a instància del contractista i en el termini de cinc dies naturals, hagi apreciat la impossibilitat d'execució del contracte com a conseqüència de la situació que descriu el primer paràgraf. Amb aquesta finalitat el contractista ha de dirigir la seva sol·licitud a l'òrgan de contractació i hi ha de reflectir: les raons per les quals l'execució del contracte ha esdevingut impossible; el personal, les dependències, els vehicles, la maquinària, les instal·lacions i els equips adscrits a l'execució del contracte en aquell moment; i els motius que impossibiliten la utilització per part del contractista dels mitjans esmentats en un altre contracte. Les circumstàncies que es posin de manifest en la sol·licitud poden ser objecte d'una comprovació posterior. Transcorregut el termini indicat sense que es notifiqui la resolució expressa al contractista, aquesta s'ha d'entendre desestimària.

No és aplicable a les suspensions a què es refereix aquest article el que disposa l'apartat 2.a) de l'article 208 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, ni tampoc el que disposa l'article 220 del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic.

A més, en els contractes públics de serveis i de subministraments de prestació successiva, quan al venciment d'un contracte no s'hagi formalitzat el nou contracte que garanteixi la continuïtat de la prestació com a conseqüència de la paralització dels procediments de contractació derivada del que disposa el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, i no es pugui formalitzar el nou contracte corresponent, es pot aplicar el que preveu l'últim paràgraf de l'article 29.4 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, independentment de la data de publicació de la licitació del nou expedient esmentat.

La suspensió dels contractes del sector públic d'acord amb aquest article no constitueix en cap cas una causa de resolució d'aquests.

2. En els contractes públics de serveis i de subministrament diferents dels que esmenta l'apartat anterior, vigents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, subscrits per les entitats pertanyents al sector públic en el sentit que defineix l'article 3 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, sempre que aquests no hagin perdut la seva finalitat com a conseqüència de la situació de fet creada per la COVID-19, quan el contractista incorri en una demora en el compliment dels terminis previstos al contracte com a conseqüència de la COVID-19 o les mesures adoptades per l'Estat, les comunitats autònomes o l'Administració local per combatre'l, i ofereixi el compliment dels seus compromisos si se li amplia el termini inicial o la pròrroga en curs, l'òrgan de contractació li ho ha de concedir, i li ha de donar un termini que ha de ser, almenys, igual al temps perdut pel motiu esmentat, tret que el contractista en demani un altre d'inferior. L'òrgan de contractació li ha de concedir al contractista l'ampliació del termini, amb l'informe previ del director d'obra del contracte, en què es determini que el retard no és per cap causa imputable al contractista sinó que s'ha produït com a conseqüència de la COVID-19 en els termes que indica el paràgraf anterior. En aquests casos no és procedent la imposició de penaltats al contractista ni la resolució del contracte.

Adicionalment, en els casos a què es refereix aquest apartat en el primer paràgraf, els contractistes tenen dret a l'abonament de les despeses salarials addicionals en què hagi incorregut efectivament com a conseqüència del temps perdut amb motiu de la COVID-19, fins a un límit màxim del 10 per 100 del preu inicial del contracte. Només s'ha de procedir a aquest abonament amb la sol·licitud i l'acreditació prèvia fefaent de la realitat, l'efectivitat i la quantia per part del contractista de les despeses esmentades.

3. En els contractes públics d'obres, vigents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, que subscriguin les entitats pertanyents al sector públic en el sentit que defineix l'article 3 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, sempre que aquests no hagin perdut la seva finalitat com a conseqüència de la situació de fet creada per la COVID-19 o les mesures adoptades

per l'Estat, i quan aquesta situació generi la impossibilitat de continuar l'execució del contracte, el contractista en pot sol·licitar la suspensió des que es produeixi la situació de fet que n'impedeix la prestació i fins que la prestació es pugui reprendre. A aquest efecte, s'entén que la prestació es pot reprendre quan, un cop cessades les circumstàncies o les mesures que la impedié, l'òrgan de contractació notifiqui al contractista la fi de la suspensió.

L'aplicació del que disposa aquest apartat només és procedent quan l'òrgan de contractació, a instància del contractista i en el termini de cinc dies naturals, hagi apreciat la impossibilitat d'execució del contracte com a conseqüència de la situació que descriu el primer paràgraf. Amb aquesta finalitat el contractista ha de dirigir la seva sol·licitud a l'òrgan de contractació i hi ha de reflectir: les raons per les quals l'execució del contracte ha esdevingut impossible; el personal, les dependències, els vehicles, la maquinària, les instal·lacions i els equips adscrits a l'execució del contracte en aquell moment; i els motius que impossibiliten la utilització per part del contractista dels mitjans esmentats en un altre contracte. Transcorregut el termini indicat sense que s'hagi notificat la resolució expressa al contractista, aquesta s'ha d'entendre desestimada.

No és aplicable a les suspensions a què es refereix aquest article el que disposen l'apartat 2.a) de l'article 208, ni l'article 239 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, ni tampoc el que disposen l'article 220, ni l'article 231 del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic.

El que disposa aquest apartat és aplicable als contractes en què, d'acord amb el «programa de desenvolupament dels treballs o pla d'obra», estigui prevista la finalització del seu termini d'execució entre el 14 de març, data d'inici de l'estat d'alarma, i durant el període que duri aquest, i com a conseqüència de la situació de fet creada per la COVID-19 o les mesures adoptades per l'Estat no pugui tenir lloc el lliurament de l'obra. En aquests casos, el contractista pot sol·licitar una pròrroga en el termini de lliurament final sempre que ofereixi el compliment dels seus compromisos pendents si se li amplia el termini inicial.

Acordada la suspensió o l'ampliació del termini, només són indemnitzables els conceptes següents:

1r Les despeses salarials que aboni efectivament el contractista al personal adscrit a l'execució ordinària del contracte, durant el període de suspensió.

Les despeses salarials que s'han d'abonar, seguint el VI Conveni col·lectiu general del sector de la construcció 2017-2021, publicat el 26 de setembre de 2017, o els convenis equivalents pactats en altres àmbits de la negociació col·lectiva, són el salari base que esmenta l'article 47.2.a del Conveni col·lectiu del sector de la construcció, el complement per discapacitat de l'article 47.2.b del mateix Conveni, i les gratificacions extraordinàries de l'article 47.2.b, i la retribució de vacances, o els seus conceptes equivalents respectius pactats en altres convenis col·lectius del sector de la construcció.

Les despeses han de correspondre al personal indicat que estigui adscrit a l'execució abans del 14 de març i continua adscrit quan es reprenghi.

2n Les despeses per manteniment de la garantia definitiva, relatius al període de suspensió del contracte.

3r Les despeses de lloguers o costos de manteniment de maquinària, instal·lacions i equips sempre que el contractista acrediti que aquests mitjans no es van poder utilitzar per a altres finalitats diferents de l'execució del contracte suspès i el seu import sigui inferior al cost de la resolució d'aquests contractes de lloguer o manteniment de maquinària, instal·lacions i equips.

4t Les despeses corresponents a les pòlisses d'assegurança previstes al plec i vinculades a l'objecte del contracte que hagi subscrit el contractista i que estiguin vigents en el moment de la suspensió del contracte.

El reconeixement del dret a les indemnitzacions i al rescabament de danys i perjudicis que preveu aquest article únicament ha de tenir lloc quan el contractista adjudicatari principal acrediti fefaentment que es compleixen les condicions següents:

– Que el contractista principal, els subcontractistes, els proveïdors i els subministradors que hagi contractat per a l'execució del contracte estiguin al corrent del compliment de les seves obligacions laborals i socials, a data 14 de març de 2020.

– Que el contractista principal estigui al corrent en el compliment de les seves obligacions de pagament als seus subcontractistes i subministradors en els termes que preveuen els articles 216 i 217 de la Llei 9/2017, de contractes del sector públic, a data 14 de març de 2020.

4. En els contractes públics de concessió d'obres i de concessió de serveis vigents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, subscrits per les entitats pertanyents al sector públic en el sentit que defineix l'article 3 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, la situació de fet creada per la COVID-19 i les mesures adoptades per l'Estat, les comunitats autònomes o l'Administració local per combatre'l donen dret al concessionari al restabliment de l'equilibri econòmic del contracte mitjançant, segons escaigui en cada cas, l'ampliació de la seva durada inicial fins a un màxim d'un 15 per 100 o mitjançant la modificació de les clàusules de contingut econòmic incloses al contracte.

Aquest reequilibri en tot cas ha de compensar els concessionaris per la pèrdua d'ingressos i l'increment dels costos suportats, entre els quals es consideren les possibles despeses addicionals salarials que hagin abonat efectivament, respecte a les previstes en l'execució ordinària del contracte de concessió d'obres o de serveis durant el període de durada de la situació de fet creada per la COVID-19. Només s'ha de procedir a aquesta compensació amb la sol·licitud i l'acreditació prèvia fefaent de la realitat, l'efectivitat i l'import per part del contractista de les despeses esmentades.

L'aplicació del que disposa aquest apartat només és procedent quan l'òrgan de contractació, a instància del contractista, hagi apreciat la impossibilitat d'execució del contracte com a conseqüència de la situació que descriu el primer paràgraf.

5. El que disposa aquest article també és aplicable als contractes, vigents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, subscrits per entitats del sector públic amb subjecció a la Llei 31/2007, de 30 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, o el llibre I del Reial decret llei 3/2020, de 4 de febrer, de mesures urgents, pel qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol diverses directives de la Unió Europea en l'àmbit de la contractació pública en determinats sectors; d'assegurances privades; de plans i fons de pensions; de l'àmbit tributari i de litigis fiscals.

6. El que preveuen els apartats 1 i 2 d'aquest article no és aplicable en cap cas als contractes següents:

a) Contractes de serveis o subministrament sanitari, farmacèutic o d'una altra índole, l'objecte dels quals estigui vinculat amb la crisi sanitària provocada per la COVID-19.

b) Contractes de serveis de seguretat, neteja o de manteniment de sistemes informàtics.

c) Contractes de serveis o subministrament necessaris per garantir la mobilitat i la seguretat de les infraestructures i serveis de transport.

d) Contractes adjudicats per les entitats públiques que cotitzin en mercats oficials i no obtinguin ingressos dels pressupostos generals de l'Estat.

El règim que preveu aquest article s'entén sense perjudici de les mesures que pugui adoptar el ministre de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, com a autoritat competent designada a l'article 4 del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, per garantir les prestacions necessàries per a la protecció de persones, béns i llocs. Aquestes mesures poden implicar, entre d'altres, una modificació dels supòsits en què escau la suspensió dels contractes.

V

Article 35. *Mesures financeres dirigides als titulars d'explotacions agràries que hagin subscrit préstecs com a conseqüència de la situació de sequera de 2017.*

1. Es facilita que, de manera voluntària, els prestataris de crèdits financers concedits a titulars d'explotacions agràries afectats per la sequera de l'any 2017 a l'empara de les ordres AAA/778/2016, de 19 de maig, APM/728/2017, de 31 de juliol, i APM/358/2018, de 2 d'abril, per les quals s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions públiques destinades a l'obtenció d'aval de la Societat Anònima Estatal de Caució Agrària, acordin amb les entitats financeres prolongar fins a un any, que pot ser de carència, el període d'amortització dels préstecs subscrits.

2. El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació ha de finançar el cost addicional dels avals concedits per la Societat Anònima Estatal de Caució Agrària (SAECA) derivat de l'ampliació del període de l'operació esmentada.

3. SAECA ha d'actuar com a entitat col·laboradora de les subvencions en el marc del conveni de col·laboració subscrit a l'efecte amb el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i a aquest efecte ha d'assumir la gestió íntegra d'aquestes, inclosos la justificació i el control. La presentació de la sol·licitud comporta l'autorització a SAECA per obtenir de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i de la Tresoreria General de la Seguretat Social informació relativa al compliment per part del sol·licitant de les seves obligacions tributàries i amb la Seguretat Social sempre que el mateix sol·licitant no hagi aportat aquesta documentació. El ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació ha de dictar una resolució motivada a la vista de la proposta de resolució que remeti SAECA. El període d'admissió de sol·licituds de les ajudes finalitza en un termini de quatre mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

CAPÍTOL IV

Mesures de suport a la recerca de la COVID-19

Article 36. *Mesures laborals excepcionals en l'àmbit de les entitats públiques integrants del Sistema espanyol de ciència, tecnologia i innovació.*

1. Les entitats públiques integrants del Sistema espanyol de ciència, tecnologia i innovació, quan hagin de desenvolupar mesures excepcionals en l'àmbit de la gestió de l'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19, poden establir jornades laborals extraordinàries per als seus treballadors i treballadores que s'han de compensar econòmicament a través del complement de productivitat o gratificacions extraordinàries.

2. De conformitat amb el que disposa la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei 14/2011, d'1 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació, s'autoritzen les entitats públiques integrants del Sistema espanyol de ciència, tecnologia i innovació perquè efectuïn contractes indefinits i temporals d'acord amb la normativa vigent i amb els principis d'igualtat, mèrit, capacitat, publicitat i concurrència, per a l'execució de plans i programes públics de recerca científica i tècnica o d'innovació relacionats amb el coronavirus COVID-19, i els contractes indefinits s'han de finançar mitjançant consignacions pressupostàries anuals que siguin conseqüència d'ingressos externs de caràcter finalista. Aquests contractes s'han de comunicar als ministeris d'Hisenda i Política Territorial i Funció Pública.

Article 37. *Concessió de crèdits extraordinaris en el pressupost del Ministeri de Ciència i Innovació en relació amb la recerca científica en l'àmbit del coronavirus COVID-19.*

1. S'autoritza la concessió d'un crèdit extraordinari en la secció 28 «Ministeri de Ciència i Innovació», servei 06 «Secretaria General de Coordinació de Política Científica», programa 000X «Transferències internes», subconcepte 414.06 «A l'Institut de Salut Carlos III (ISCIII) per a necessitats excepcionals provocades per la crisi del coronavirus COVID-19», per un import de 950.000 euros.

2. S'autoritza la concessió d'un crèdit extraordinari en la secció 28 «Ministeri de Ciència i Innovació», servei 06 «Secretaria General de Coordinació de Política Científica», programa 000X «Transferències internes», concepte 715 «A l'Institut de Salut Carlos III (ISCIII) per a subvencions de concessió directa per a projectes i programes de recerca del coronavirus COVID-19», per un import de 24.000.000 d'euros.

3. S'autoritza la concessió d'un crèdit extraordinari en la secció 28 «Ministeri de Ciència i Innovació», servei 06 «Secretaria General de Coordinació de Política Científica», programa 000X «Transferències internes», concepte 716 «A l'Institut de Salut Carlos III (ISCIII) per a necessitats excepcionals provocades per la crisi del coronavirus COVID-19», per un import de 250.000 euros.

4. La repercussió dels tres punts anteriors en l'Institut de Salut Carlos III (ISCIII) és la següent:

PRESSUPOST D'INGRESSOS:

A) Aplicació 28.107.400.04 «Del departament per necessitats excepcionals provocades per la crisi de la COVID-19», per un import de 950.000 euros.

B) Aplicació 28.107.700.03 «Del departament per a la concessió de subvencions nominatives per a la COVID-19», per un import de 24.000.000 d'euros.

C) Aplicació 28.107.700.04 «Del departament per necessitats excepcionals provocades per la crisi de la COVID-19», per un import de 250.000 euros.

PRESSUPOST DE DESPESES:

A) Aplicació 28.107.465A.131 «Laboral eventual», per un import de 130.000 euros.
B) Aplicació 28.107.465A.160.00 «Seguretat Social», per un import de 30.000 euros.
C) Aplicació 28.107.465A.221.06 «Productes farmacèutics i material sanitari», per un import de 700.000 euros.

D) Aplicació 28.107.465A.227.06 «Estudis i treballs tècnics», per un import de 70.000 euros.

E) Aplicació 28.107.465A.230 «Dietes», per un import de 12.000 euros.

F) Aplicació 28.107.465A.231 «Locomoció», per un import de 8.000 euros.

G) Aplicació 28.107.465A.620 «Inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis», per un import de 250.000 euros.

H) Aplicació 28.107.465A.787 «Per a subvencions de concessió directa per a projectes i programes de recerca del virus SARS-CoV2, causant de la COVID-19», per un import de 24.000.000 milions d'euros.

5. S'autoritza la concessió d'un crèdit extraordinari en la secció 28 «Ministeri de Ciència i Innovació», servei 06 «Secretaria General de Coordinació de Política Científica», programa 000X «Transferències internes», subconcepte 43009 «Al Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) per a despeses corrents relacionades amb la recerca del coronavirus COVID-19», per un import de 390.000 euros.

6. S'autoritza la concessió d'un crèdit extraordinari en la secció 28 «Ministeri de Ciència i Innovació», servei 06 «Secretaria General de Coordinació de Política Científica», programa 000X «Transferències internes», subconcepte 73003 «Al Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) per a despeses de capital relacionades amb la recerca del coronavirus COVID-19», per un import de 4.060.000 euros.

7. La repercussió dels punts anteriors en el Consell Superior d'Investigacions Científiques és la següent:

PRESSUPOST D'INGRESSOS:

A) Aplicació 28.303.400.11 «Del departament per a qualsevol tipus de despeses corrents relacionades amb la recerca del coronavirus COVID-19», per un import de 390.000 euros.

B) Aplicació 28.303.700.06 «Del departament per a qualsevol tipus de despeses de capital relacionades amb la recerca del coronavirus COVID-19», per un import de 4.060.000 d'euros.

PRESSUPOST DE DESPESES:

A) Aplicació 28.030.463A.221.99 «Altres subministraments», per un import de 390.000 euros.

B) Aplicació 28.107.463A.620 «Inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis», per un import de 3.450.000 d'euros.

C) Aplicació 28.107.463A.640 «Despeses d'inversions de caràcter immaterial», per un import de 610.000 euros.

8. El finançament dels crèdits extraordinaris anteriors s'ha d'efectuar de conformitat amb el que estableix l'article 50 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

Article 38. Regles relatives a les aportacions dineràries efectuades per l'Institut de Salut Carlos III i el Consell Superior d'Investigacions Científiques per a la recerca científica i tècnica derivada de l'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19.

1. Tenint en compte l'estat d'alarma que declara el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, no és aplicable el que disposa la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, a les disposicions dineràries efectuades per l'Institut de Salut Carlos III o el Consell Superior d'Investigacions Científiques que facin en l'àmbit de les mesures que siguin imprescindibles per al desenvolupament d'activitats d'utilitat pública o interès social conduents a la recerca científica i tècnica derivada de l'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19 i que s'efectuïn a favor de persones públiques o privades, nacionals o estrangeres, sense la contraprestació directa dels beneficiaris.

2. Aquestes aportacions s'han d'efectuar mitjançant una resolució de la persona titular de la direcció de l'Institut de Salut Carlos III i de la presidència del Consell Superior d'Investigacions Científiques, respectivament i en funció de l'àmbit objectiu de les disposicions dineràries, i en les resolucions corresponents s'ha de motivar la utilitat pública o l'interès social concurrent per a la concessió de les ajudes corresponents.

3. Els pagaments tenen en tot cas el caràcter d'anticipats, amb caràcter previ a la realització i la justificació de l'activitat que motivi la concessió.

4. En tot cas, les entitats beneficiàries d'aquestes aportacions dineràries n'han de retre compte justificatiu amb l'aportació de justificants de despesa en el termini màxim d'un any des de la seva concessió. Aquest termini es pot prorrogar mitjançant una resolució de la direcció de l'Institut de Salut Carlos III o de la presidència del Consell Superior d'Investigacions Científiques, respectivament.

5. Escau el reintegrament de les quantitats percebudes pels beneficiaris en els supòsits que preveu l'article 37 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre.

6. Les entitats beneficiàries poden subcontractar totalment o parcialment l'activitat que constitueixi l'objecte de la disposició dinerària corresponent, a l'efecte d'assolir el compliment dels objectius que la van motivar, amb l'autorització prèvia en tot cas de les entitats concedents.

7. L'Institut de Salut Carlos III i el Consell Superior d'Investigacions Científiques poden efectuar totes les tasques de comprovació i control financer que siguin necessàries per garantir el compliment adequat del que preveu aquest article.

8. Les ajudes concedides han de ser objecte de publicació a la base de dades nacional de subvencions.

9. Les persones titulars de la direcció de l'Institut de Salut Carlos III i de la presidència del Consell Superior d'Investigacions Científiques poden dictar totes les disposicions que siguin necessàries per donar lloc al desplegament i l'execució del que disposa aquest article.

CAPÍTOL V

Altres mesures de flexibilització

Article 39. *Règim especial de convenis relacionats amb la COVID-19.*

1. No són aplicables les disposicions contingudes als apartats 1 i 2 a les lletres a), b) i c) de l'article 50 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, així com a l'Acord del Consell de Ministres de 15 de desembre de 2017, pel qual s'aproven les instruccions per a la tramitació de convenis, en la tramitació administrativa i la subscripció dels convenis en l'àmbit de la gestió de l'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19.

2. Així mateix, els convenis que esmenta l'apartat anterior queden exclosos del que estableix l'apartat 8 de l'article 48 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i es perfeccionen i són eficaços per la prestació del consentiment de les parts, sense perjudici de la seva inscripció posterior al Registre electrònic estatal d'òrgans i instruments de cooperació del sector públic estatal i la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Article 40. *Mesures extraordinàries aplicables a les persones jurídiques de dret privat.*

1. Encara que els estatuts no ho hagin previst, durant el període d'alarma, les sessions dels òrgans de govern i d'administració de les associacions, de les societats civils i mercantils, del consell rector de les societats cooperatives i del patronat de les fundacions es poden dur a terme per videoconferència que assegurï l'autenticitat i la connexió bilateral o plurilateral en temps real amb imatge i so dels assistents en remot. La mateixa regla és aplicable a les comissions delegades i a les altres comissions obligatòries o voluntàries que tingui constituïdes. La sessió s'entén duta a terme al domicili de la persona jurídica.

2. Encara que els estatuts no ho hagin previst, durant el període d'alarma, els acords dels òrgans de govern i d'administració de les associacions, de les societats civils i mercantils, del consell rector de les societats cooperatives i del patronat de les fundacions es poden adoptar mitjançant una votació per escrit i sense sessió sempre que ho decideixi el president i s'han d'adoptar així quan ho sol·licitin, almenys, dos dels membres de l'òrgan. La mateixa regla és aplicable a les comissions delegades i a les altres comissions obligatòries o voluntàries que tingui constituïdes. La sessió s'entén duta a terme al domicili social. És aplicable a tots aquests acords el que estableix l'article 100 del Reial decret 1784/1996, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Mercantil, encara que no es tracti de societats mercantils.

3. El termini de tres mesos a comptar del tancament de l'exercici social perquè l'òrgan de govern o administració d'una persona jurídica obligada formuli els comptes anuals, ordinaris o abreujats, individuals o consolidats, i, si és exigible legalment, l'informe de gestió, i per formular els altres documents que siguin obligatoris legalment per la legislació de societats queda suspès fins que finalitzi l'estat d'alarma, i es reprèn de nou per uns altres tres mesos a comptar d'aquella data.

4. En cas que, a la data de declaració de l'estat d'alarma, l'òrgan de govern o administració d'una persona jurídica obligada ja hagi formulat els comptes de l'exercici anterior, el termini per a la verificació comptable d'aquests comptes, si l'auditoria és obligatòria, s'entén prorrogat per dos mesos a comptar des que finalitzi l'estat d'alarma.

5. La junta general ordinària per aprovar els comptes de l'exercici anterior s'ha de reunir necessàriament dins dels tres mesos següents a comptar des que finalitzi el termini per formular els comptes anuals.

6. Si la convocatòria de la junta general s'ha publicat abans de la declaració de l'estat d'alarma però el dia de fer-la és posterior a aquesta declaració, l'òrgan d'administració pot modificar el lloc i l'hora previstos per fer la junta o revocar l'acord de convocatòria mitjançant un anunci publicat amb una antelació mínima de quaranta-vuit hores a la pàgina web de la societat i, si la societat no té pàgina web, al «Butlletí Oficial de l'Estat». En cas

de revocació de l'acord de convocatòria, l'òrgan d'administració ha de procedir a una nova convocatòria dins del mes següent a la data en què hagi finalitzat l'estat d'alarma.

7. El notari que sigui requerit perquè assisteixi a una junta general de socis i estengui acta de la reunió pot utilitzar mitjans de comunicació a distància en temps real que garanteixin adequadament el compliment de la funció notarial.

8. Encara que hi hagi una causa legal o estatutària, a les societats de capital els socis no poden exercir el dret de separació fins que finalitzi l'estat d'alarma i les pròrrogues d'aquest que, si s'escau, s'acordin.

9. El reintegrament de les aportacions als socis cooperatius que causin baixa durant la vigència de l'estat d'alarma queda prorrogat fins que transcorrin sis mesos a comptar des que finalitzi l'estat d'alarma.

10. En cas que, durant la vigència de l'estat d'alarma, transcorri el terme de durada de la societat fixat als estatuts socials, no es produeix la dissolució de ple dret fins que transcorrin dos mesos a comptar des que finalitzi l'estat esmentat.

11. En cas que, abans de la declaració de l'estat d'alarma i durant la vigència d'aquest estat, hi hagi una causa legal o estatutària de dissolució de la societat, el termini legal per a la convocatòria per part de l'òrgan d'administració de la junta general de socis a fi que adopti l'acord de dissolució de la societat o els acords que tinguin per objecte enervar la causa se suspèn fins que finalitzi l'estat d'alarma.

12. Si la causa legal o estatutària de dissolució s'esdevé durant la vigència de l'estat d'alarma, els administradors no responen dels deutes socials contrets en aquest període.

Article 41. *Mesures extraordinàries aplicables al funcionament dels òrgans de govern de les societats anònimes cotitzades.*

1. Excepcionalment, durant l'any 2020 s'apliquen les mesures següents a les societats amb valors admesos a negociació en un mercat regulat de la Unió Europea:

a) L'obligació de publicar i trametre el seu informe financer anual a la CNMV i l'informe d'auditoria dels seus comptes anuals es pot complir fins a sis mesos comptats a partir del tancament de l'exercici social. Aquest termini s'estén a quatre mesos per a la publicació de la declaració intermèdia de gestió i l'informe financer semestral.

b) La junta general ordinària d'accionistes es pot dur a terme dins dels deu primers mesos de l'exercici social.

c) El consell d'administració pot preveure en la convocatòria de la junta general l'assistència per mitjans telemàtics i el vot a distància en els termes que preveuen els articles 182, 189 i 521 de la Llei de societats de capital, text refós aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, així com fer la junta a qualsevol lloc del territori nacional, encara que aquests aspectes no estiguin previstos als estatuts socials. Si la convocatòria ja s'ha publicat a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, es pot preveure qualsevol d'aquests supòsits en un anunci complementari que s'ha de publicar almenys cinc dies naturals abans de la data prevista per fer la junta.

d) En el supòsit que les mesures imposades per les autoritats públiques impedeixin fer la junta general al lloc i la seu física establerts a la convocatòria i no es pugui fer ús de la facultat que preveu el número anterior:

i) si la junta s'ha constituït vàlidament al lloc i la seu esmentats, aquesta pot acordar continuar fent-la el mateix dia en uns altres lloc i seu dins de la mateixa província, i ha d'establir un termini raonable per al trasllat dels assistents.

ii) si la junta no es pot fer, fer-la en una convocatòria ulterior es pot anunciar amb el mateix ordre del dia i els mateixos requisits de publicitat que la junta no feta, amb almenys cinc dies d'antelació a la data fixada per a la reunió.

En aquest cas, l'òrgan d'administració pot acordar en l'anunci complementari fer la junta per la via exclusivament telemàtica, això és, sense l'assistència física dels socis o dels seus representants, sempre que s'ofereixi la possibilitat de participar a la reunió per totes i cadascuna d'aquestes vies: (i) assistència telemàtica; (ii) representació conferida al

president de la junta per mitjans de comunicació a distància i (iii) vot anticipat a través de mitjans de comunicació a distància. Qualsevol d'aquestes modalitats de participació en la junta les poden arbitrar els administradors encara que no estigui prevista als estatuts de la societat, sempre que s'acompanyi de garanties raonables per assegurar la identitat del subjecte que exerceix el seu dret de vot. Els administradors poden assistir a la reunió, que es considera feta al domicili social independentment d'on es trobi el president de la junta, per audioconferència o videoconferència.

2. Excepcionalment, i als efectes del que disposa l'apartat anterior, són vàlids els acords del consell d'administració i els acords de la comissió d'auditoria que, si s'escau, hagi d'informar prèviament, quan s'adoptin per videoconferència o per conferència telefònica múltiple, encara que aquesta possibilitat no estigui prevista als estatuts socials, sempre que tots els consellers disposin dels mitjans necessaris per a això, i el secretari en reconegui la identitat, la qual cosa s'ha d'expressar en l'acta i en la certificació dels acords que s'expedeixi. En aquest cas, la sessió es considera única i feta al lloc del domicili social.

Article 42. *Suspensió del termini de caducitat dels assentaments del registre durant la vigència del Reial decret de declaració de l'estat d'alarma.*

Durant la vigència de l'estat d'alarma i, si s'escau, les pròrrogues d'aquest que es puguin acordar, s'adopten les mesures següents:

Primera. Se suspèn el termini de caducitat dels assentaments de presentació, de les anotacions preventives, de les mencions, de les notes marginals i de qualssevol altres assentaments registrals susceptibles de cancel·lació pel transcurs del temps.

Segona. El còmput dels terminis es reprèn l'endemà de la finalització de l'estat d'alarma o de la seva pròrroga si s'escau.

Article 43. *Termini del deure de sol·licitud de concurs.*

1. Mentre estigui vigent l'estat d'alarma, el deutor que es trobi en estat d'insolvència no té el deure de sol·licitar la declaració de concurs. Fins que transcorrin dos mesos a comptar de la finalització de l'estat d'alarma, els jutges no han d'admetre a tràmit les sol·licituds de concurs necessari que s'hagin presentat durant aquest estat o que es presentin durant aquests dos mesos. Si s'ha presentat una sol·licitud de concurs voluntari, s'ha d'admetre a tràmit, amb preferència, encara que sigui d'una data posterior.

2. Tampoc té el deure de sol·licitar la declaració de concurs, mentre estigui vigent l'estat d'alarma, el deutor que hagi comunicat al jutjat competent per a la declaració de concurs la iniciació de la negociació amb els creditors per assolir un acord de refinançament, o un acord extrajudicial de pagaments, o per obtenir adhesions a una proposta anticipada de conveni, encara que hagi vençut el termini a què es refereix l'apartat cinquè de l'article 5 bis de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal.

Disposició addicional primera. *Habilitació de crèdits pressupostaris.*

El Ministeri d'Hisenda ha de dotar els crèdits pressupostaris que siguin necessaris per al compliment adequat de les mesures extraordinàries que requereixi l'aplicació d'aquest Reial decret llei.

Disposició addicional segona. *Crèdits pressupostaris.*

Les actuacions previstes s'han de finançar de conformitat amb el que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, i s'han d'atendre amb càrrec a les disponibilitats pressupostàries existents. Per a això, el Ministeri d'Hisenda ha d'aprovar les modificacions pressupostàries corresponents.

Disposició addicional tercera. *Exercici de competències dels òrgans i unitats de les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social.*

El secretari d'Estat de la Seguretat Social i Pensions pot autoritzar que determinats òrgans i unitats de les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social estenguin l'exercici de les seves competències a tot el territorial nacional o a l'àmbit geogràfic que s'estableixi, respecte dels procediments i les actuacions que determini.

Disposició addicional quarta. *Pròrroga de la vigència del document nacional d'identitat.*

Sense perjudici del que, sobre el període de validesa del document nacional d'identitat, estableix el Reial decret 1553/2005, de 23 de desembre, pel qual es regula l'expedició del document nacional d'identitat i els seus certificats de signatura electrònica, queda prorrogada per un any, fins al dia tretze de març de dos mil vint-i-u, la validesa del document nacional d'identitat de les persones majors d'edat titulars d'un document que caduqui des de la data d'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

La pròrroga de la validesa del document nacional d'identitat permet que es puguin renovar, d'acord amb el procediment actual, els certificats reconeguts que aquell incorpora pel mateix període.

Disposició addicional cinquena. *Limitació a l'aplicació del Reial decret 307/2005, de 18 de març, pel qual es regulen les subvencions en atenció a determinades necessitats derivades de situacions d'emergència o de naturalesa catastròfica, i s'estableix el procediment per a la seva concessió, als danys i perjudicis conseqüència de la crisi sanitària actual.*

Als danys i perjudicis personals o patrimonials que pateixen les persones físiques o jurídiques com a conseqüència de la crisi sanitària actual no els és aplicable el que disposa el Reial decret 307/2005, de 18 de març, pel qual es regulen les subvencions en atenció a determinades necessitats derivades de situacions d'emergència o de naturalesa catastròfica, i s'estableix el procediment per a la seva concessió.

Disposició addicional sisena. *Salvaguarda de l'ocupació.*

Les mesures extraordinàries en l'àmbit laboral que preveu aquest Reial decret llei estan subjectes al compromís de l'empresa de mantenir l'ocupació durant el termini de sis mesos des de la data de represa de l'activitat.

Disposició addicional setena. *Autorització al Centre Nacional de Biotecnologia (CNB-CSIC).*

1. S'autoritza el Centre Nacional de Biotecnologia (CNB-CSIC), dependent del Consell Superior d'Investigacions Científiques del Ministeri de Ciència i Innovació, per al desenvolupament d'activitats d'utilització confinada de tipus 3 d'organismes modificats genèticament, en concret, per a la construcció de virus recombinants basats en el genoma del coronavirus SARS-2 o SARS-CoV-2019 en la instal·lació ja autoritzada A/ES/00/I-08, del Centre Nacional de Biotecnologia (CSIC).

2. El Centre Nacional de Biotecnologia (CNB-CSIC) ha de dur a terme les activitats esmentades amb un compliment estricte de la legislació vigent en la matèria, de les condicions i els protocols previstos en l'avaluació de risc que l'institut ha elaborat i de què la Comissió Nacional de Bioseguretat ha informat favorablement, d'acord amb el Reial decret 178/2004, de 30 de gener, pel qual s'aprova el Reglament general per al desplegament i l'execució de la Llei 9/2003, de 25 d'abril, així com de les altres condicions i requisits que pugui establir l'autoritat competent.

3. El president del Consell Interministerial d'Organismes Modificats Genèticament pot autoritzar la realització de qualsevol activitat d'alliberament voluntari i utilització confinada amb organismes modificats genèticament, sol·licitada d'acord amb la Llei 9/2003, de 25 d'abril, per la qual s'estableix el règim jurídic de la utilització confinada, l'alliberament voluntari i la comercialització d'OMG, quan tinguin per objecte o es demostrï la seva utilitat per prevenir, combatre o contenir l'epidèmia de coronavirus provocada pel virus SARS-CoV-2019 (SARS-2), i sempre que n'hagi informat favorablement per procediment escrit la Comissió Nacional de Bioseguretat, sense necessitat d'esperar la finalització del termini de comunicació i informació pública, en els casos que sigui preceptiu, d'acord amb el que preveu el Reial decret 178/2004, de 30 de gener. Els titulars de l'autorització han de dur a terme les activitats esmentades amb un compliment estricte de les condicions previstes en l'avaluació de risc incloses en la seva notificació i de les quals ha informat favorablement la Comissió Nacional de Bioseguretat. A més, en cas que es tracti d'activitats d'utilització confinada, l'activitat només s'ha de dur a terme en instal·lacions autoritzades prèviament per a aquest nivell de risc o superior, d'acord amb la Llei 9/2003, de 25 d'abril.

Disposició addicional vuitena. *Pla Accelera.*

El Govern ha de disposar la posada en marxa immediata, a través de l'entitat pública empresarial RED.ES, del programa Accelera PIME amb l'objecte d'articular un conjunt d'iniciatives en col·laboració amb el sector privat de suport a les pimes en el curt i mitjà termini.

Disposició addicional novena. *No aplicació de la suspensió dels terminis administratius del Reial decret 463/2020.*

Als terminis que preveu aquest Reial decret llei no els és aplicable la suspensió de terminis administratius que preveu la disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

Disposició transitòria primera. *Limitació a l'aplicació als expedients de regulació d'ocupació.*

1. No s'apliquen les especialitats que preveuen l'article 22, apartats 2 i 3, i l'article 23 d'aquest Reial decret llei als expedients de regulació d'ocupació per a la suspensió dels contractes de treball o per a la reducció de jornada iniciats o comunicats abans de la seva entrada en vigor i basats en les causes que aquest preveu.

2. Les mesures extraordinàries en matèria de cotitzacions i protecció per desocupació que regulen els articles 24, 25, 26 i 27 són aplicables als afectats pels procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada comunicats, autoritzats o iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, sempre que derivin directament de la COVID-19.

Disposició transitòria segona. *Començament de la moratòria.*

Les sol·licituds de moratòria a què es refereix l'article 12 es poden presentar des de l'endemà de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei. La sol·licitud comporta l'aplicació dels articles 15 i 16 d'aquest Reial decret llei.

Disposició transitòria tercera. *Aplicació de determinades mesures del Reial decret llei.*

El que disposa l'article 33 és aplicable als procediments la tramitació dels quals s'hagi iniciat abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Disposició final primera. *Modificació del text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre.*

S'afegeix un nou número 23 a l'article 45.I.B) del text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, que té la redacció següent:

«23. Les escriptures de formalització de les novacions contractuals de préstecs i crèdits hipotecaris que es produeixin a l'empara del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, queden exemptes de la quota gradual de documents notariais de la modalitat d'actes jurídics documentats d'aquest impost.».

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 11/2002, de 6 de maig, reguladora del Centre Nacional d'Intel·ligència.*

Es modifica l'apartat 2 de l'article 6 de la Llei 11/2002, de 6 de maig, reguladora del Centre Nacional d'Intel·ligència, amb la redacció següent:

«2. La Comissió està presidida pel vicepresident del Govern que designi el seu president i integrada pels vicepresidents designats pel president del Govern, les ministres d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació, i de Defensa, el ministre de l'Interior i la ministra d'Afers Econòmics i Transformació Digital, així com pel director del Gabinet de la Presidència del Govern, el secretari d'Estat de Seguretat i la secretària d'Estat directora del Centre Nacional d'Intel·ligència, que hi actua com a secretària.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 14/2011, d'1 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació.*

Se suprimeix l'article 41 de la Llei 14/2011, d'1 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació, que queda sense contingut.

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 19/2003, de 4 de juliol, sobre règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior.*

Es modifica la Llei 19/2003, de 4 de juliol, sobre règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior, en els termes següents.

U. S'afegeix un article 7 bis amb la redacció següent:

«Article 7 bis. *Suspensió del règim de liberalització de determinades inversions estrangeres directes a Espanya.*

1. Als efectes del que estableix aquest article es consideren inversions estrangeres directes a Espanya totes les inversions fetes per residents de països fora de la Unió Europea i de l'Associació Europea de Lliure Comerç quan l'inversor passi a tenir una participació igual o superior al 10 per 100 del capital social de la societat espanyola, o quan, com a conseqüència de l'operació societària, l'acte o el negoci jurídic es participi de manera efectiva en la gestió o el control de la societat esmentada.

2. Queda suspès el règim de liberalització de les inversions estrangeres directes a Espanya, que es facin en els sectors que s'esmenten a continuació i que afecten l'ordre públic, la seguretat pública i la salut pública.

En concret, els sectors són els següents:

a) Infraestructures crítiques, ja siguin físiques o virtuals (incloses les infraestructures d'energia, transport, aigua, sanitat, comunicacions, mitjans de comunicació, tractament o emmagatzematge de dades, aeroespacial, de defensa, electoral o financera, i les instal·lacions sensibles), així com terrenys i béns immobles que siguin claus per a l'ús de les infraestructures esmentades, entenent com a tals les que preveu la Llei 8/2011, de 28 d'abril, per la qual s'estableixen mesures per a la protecció de les infraestructures crítiques.

b) Tecnologies crítiques i productes de doble ús tal com defineix l'article 2, apartat 1, del Reglament (CE) número 428/2009 del Consell, incloses la intel·ligència artificial, la robòtica, els semiconductors, la ciberseguretat, les tecnologies aeroespacials, de defensa, d'emmagatzematge d'energia, quàntica i nuclear, així com les nanotecnologies i biotecnologies.

c) Subministrament d'entrades fonamentals, en particular energia, entenent com a tals les que són objecte de regulació a la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, i a la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del sector d'hidrocarburs, o les referides a primeres matèries, així com a la seguretat alimentària.

d) Sectors amb accés a informació sensible, en particular a dades personals, o amb capacitat de control d'aquesta informació, d'acord amb la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

e) Mitjans de comunicació.

3. Així mateix, queda suspès el règim de liberalització de les inversions estrangeres directes a Espanya en els supòsits següents:

a) si l'inversor estranger està controlat directament o indirectament pel govern, inclosos els organismes públics o les forces armades, d'un tercer país, amb l'aplicació a l'efecte de determinar l'existència d'aquest control dels criteris que estableix l'article 42 del Codi de comerç.

b) si l'inversor estranger ha fet inversions o ha participat en activitats en els sectors que afectin la seguretat, l'ordre públic i la salut pública en un altre Estat membre, i especialment els que esmenta l'apartat 2 d'aquest article.

c) si s'ha obert un procediment, administratiu o judicial, contra l'inversor estranger en un altre Estat membre o a l'Estat d'origen o en un tercer Estat per exercir activitats delictives o il·legals.

4. El Govern pot suspendre el règim de liberalització de les inversions estrangeres directes a Espanya en els altres sectors no previstos a l'apartat 2 d'aquest article, quan puguin afectar la seguretat pública, l'ordre públic i la salut pública, d'acord amb el procediment que estableix l'article 7 d'aquesta Llei.

5. La suspensió del règim de liberalització establerta d'acord amb els apartats 2, 3 i 4 d'aquest article determina la submissió de les operacions d'inversió esmentades a l'obtenció d'autorització, d'acord amb el que estableix l'article 6 d'aquesta Llei.

Les operacions d'inversió portades a terme sense l'autorització prèvia preceptiva no tenen validesa i efectes jurídics, mentre no es produeixi la seva legalització d'acord amb el que estableix l'article 6 de la Llei.

6. La suspensió prevista en aquest article regeix fins que es dicti un acord del Consell de Ministres pel qual se'n determini l'aixecament.»

Dos. Es modifica l'apartat 2 de l'article 8, que queda redactat de la manera següent:

«2. Constitueixen infraccions molt greus:

a) La realització d'actes, negocis, transaccions o operacions prohibides en virtut de l'adopció de les mesures a què es refereixen els articles 4, i 5.

b) La realització d'actes, negocis, transaccions o operacions sense sol·licitar autorització quan sigui preceptiva conforme als articles 6, 7 i 7 bis, o amb caràcter previ a la seva concessió o amb incompliment de les condicions que estableix l'autorització.

c) La falta de veracitat en les sol·licituds d'autorització presentades davant els organismes competents, sempre que es pugui considerar com a especialment rellevant.»

Tres. Es modifica l'apartat 2 de l'article 12, que queda redactat amb el text següent:

«2. La competència per a la incoació i la instrucció dels procediments sancionadors resultants de l'aplicació del règim que preveu la llei i per a la imposició de les sancions corresponents es regeix per les regles següents:

a) La competència per a la incoació i la instrucció dels procediments sancionadors correspon a la Secretaria de la Comissió de Prevenció del Blanqueig de Capitals i Infraccions Monetàries, excepte en matèria d'inversions estrangeres directes a Espanya, que correspon a l'òrgan que designi el titular de la Direcció General de Comerç Internacional i Inversions.

b) La imposició de sancions per infraccions molt greus correspon al Consell de Ministres, a proposta del titular del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital.

No obstant això, quan es tracti d'infraccions molt greus en matèria d'inversions estrangeres directes a Espanya, la imposició de sancions correspon al Consell de Ministres, a proposta del titular del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

c) La imposició de sancions per infraccions greus correspon al titular del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, a proposta del titular de la Secretaria d'Estat d'Economia.

En el supòsit d'infraccions greus en matèria d'inversions estrangeres directes a Espanya, la imposició de sancions correspon al titular del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, a proposta del titular de la Secretaria d'Estat de Comerç.

d) La imposició de sancions per infraccions lleus correspon al titular de la Direcció General del Tresor i Política Financera, a proposta de l'òrgan instructor.

En el cas d'infraccions lleus en matèria d'inversions estrangeres directes a Espanya, la imposició de sancions correspon al titular de la Direcció General de Comerç Internacional i Inversions, a proposta de l'òrgan instructor.»

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018.*

Es modifica el títol i el paràgraf segon de la disposició adicional cent trenta-quatrena de la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018, que queden redactats de la manera següent:

«Disposició adicional cent trenta-quatrena. *Dotació del Fons de provisions tècniques Xarxa Cervera i projectes de R+D+I.*»

«La dotació del fons es destina a donar cobertura als riscos en què pugui incórrer el Centre per al Desenvolupament Tecnològic i Industrial (CDTI) quan financii els projectes de R+D+I empresarial de pimes i empreses de capitalització mitjana, mitjançant ajudes instrumentades a través de préstecs.»

Disposició final sisena. *Modificació de l'article 16 del Reial decret llei 7/2020, de 12 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per respondre a l'impacte econòmic de la COVID-19.*

«Article 16. *Contractació.*

1. L'adopció de qualsevol tipus de mesura directa o indirecta per part dels òrgans de l'Administració General de l'Estat per fer front a la COVID-19 justifica la necessitat d'actuar de manera immediata, a l'empara del que preveu l'article 120 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.

2. D'acord amb la previsió que estableix el paràgraf anterior, a tots els contractes que hagin de subscriure l'Administració General de l'Estat o els seus organismes públics i entitats de dret públic per atendre les necessitats derivades de la protecció de les persones i altres mesures adoptades pel Consell de Ministres per fer front a la COVID-19, els és d'aplicació la tramitació d'emergència. En aquests casos, si és necessari efectuar abonaments a compte per actuacions preparatòries que hagi de fer el contractista, no és aplicable el que disposa respecte a les garanties la Llei 9/2017, i és l'òrgan de contractació qui ha de determinar aquesta circumstància en funció de la naturalesa de la prestació a contractar i la possibilitat de satisfer la necessitat per altres vies. De la justificació de la decisió adoptada se n'ha de deixar constància en l'expedient.

3. El lliurament dels fons necessaris per fer front a les despeses que generi l'adopció de mesures per a la protecció de la salut de les persones enfront de la COVID-19 s'han de fer a justificar.»

Disposició final setena. *Desplegament reglamentari i execució.*

S'habilita el Govern i les persones titulars dels departaments ministerials, en l'àmbit de les seves competències, per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret llei.

Disposició final vuitena. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de l'article 149.1.1a, 6a, 7a, 8a, 10a, 13a, 14a, 15a, 17a i 25a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència en matèria de regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; legislació mercantil; legislació civil, sense perjudici de la conservació, la modificació i el desplegament per part de les comunitats autònomes dels drets civils, forals o especials, allà on n'hi hagi; règim duaner; de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica; hisenda general; foment i coordinació general de la recerca científica i tècnica; legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per part de les comunitats autònomes, i bases del règim miner i energètic.

Disposició final novena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor el mateix dia de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Disposició final desena. *Vigència.*

Les mesures que preveu aquest Reial decret llei mantenen la vigència durant el termini d'un mes des de la seva entrada en vigor, sense perjudici que, amb l'avaluació prèvia de la situació, el Govern en pugui prorrogar la durada mitjançant un reial decret llei. No obstant

això, les mesures previstes en aquest Reial decret llei que tenen un termini determinat de durada s'hi han de subjectar.

Madrid, 17 de març de 2020.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

ANNEX

– PLA ACCELERA:

1. Mesures de suport per accelerar el procés de digitalització de les pimes des de l'assessorament i la formació.

El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, a través de l'entitat Red.es, ha de posar en marxa un conjunt d'iniciatives en col·laboració amb el sector privat de suport a les pimes en el curt i mitjà termini. En concret:

– La creació del portal Accelera PIME des de Red.es perquè les pimes es puguin informar de tots els recursos que es posin a la seva disposició per a la seva digitalització i en concret per aplicar solucions de teletreball.

– Ampliació de seus del programa d'oficines de transformació digital així com millorar els serveis d'assessorament personalitzat a les pimes i acompanyament en el seu esforç de digitalització i posada en marxa de centres demostradors de solucions sectorials, per assolir un total de 100 oficines en 2 anys, multiplicant per 3 el nombre actual de seus en funcionament, 28 per tot el territori. Les oficines s'han de posar en marxa en col·laboració amb les cambres de comerç i altres agents públics i privats.

– Llançament del programa Accelera Pime-Talent per reforçar la formació de les pimes en solucions i eines per a la digitalització en col·laboració amb les cambres de comerç i altres agents públics i privats.

2. Mesures de suport a la creació de solucions tecnològiques per a la digitalització de les pimes.

Des de Red.es s'ha de posar en marxa una línia d'ajudes que impulsi el lideratge empresarial en R+D+I de les empreses digitals espanyoles. L'objectiu és donar suport per a la generació de solucions, coneixements, tecnologies i innovacions destinades a la millora de processos de digitalització i la creació de productes i serveis tecnològicament avançats i de més valor afegit que reverteixin en el conjunt de les pimes.

3. Mesures de suport financer per a la digitalització de les pimes.

L'Estat pot donar suport financer mitjançant el finançament de l'Institut de Crèdit Oficial ICO per a les pimes en la compra i el lísing d'equipament i serveis per a la digitalització de la pime i les solucions de teletreball, amb la mobilització els propers dos anys de més de 200 milions d'euros.